

Улирал тутам

Дугаар №1

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

Улаанбаатар хот
2023 он

Редактор: Б.Нарантуяа
Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвийн захирал

Хянасан: Б.Доржмягмар /ЭММА-ны дарга/
С.Даваажаргал /ЭММА-ны ахлах мэргэжилтэн/

Эмхтгэсэн: Д.Сумъяа /ЭММА-ны мэргэжилтэн/
Х.Дэлгэрмаа /ЭММА-ны мэргэжилтэн/

Эхийг бэлтгэсэн: Л.Баянжаргал /ЭММА-ны мэргэжилтэн/

Шуудангийн хаяг: Энхтайвны гудамж, 13В байр
Улаанбаатар -210648

Факс: 976-11-320633

Утас: 70111485, 325540

Э-шуудан: admin@hdc.gov.mn
[**www.hdc.gov.mn**](http://www.hdc.gov.mn)

Товчилсон нэр томъёоны тайлбар

АР	Архангай
БӨ	Баян-Өлгий
БХ	Баянхонгор
БУ	Булган
ГА	Говь-Алтай
ГС	Говьсүмбэр
ДА	Дархан-Уул
ДГ	Дорноговь
ДО	Дорнод
ДУ	Дундговь
ЗА	Завхан
ОР	Орхон
ӨВ	Өвөрхангай
ӨМ	Өмнөговь
СҮ	Сүхбаатар
СЭ	Сэлэнгэ
ТӨ	Төв
УВ	Увс
ХО	Ховд
ХӨ	Хөвсгөл
ХЭ	Хэнтий
УБ	Улаанбаатар

ГАРЧИГ

Хуудасны тоо

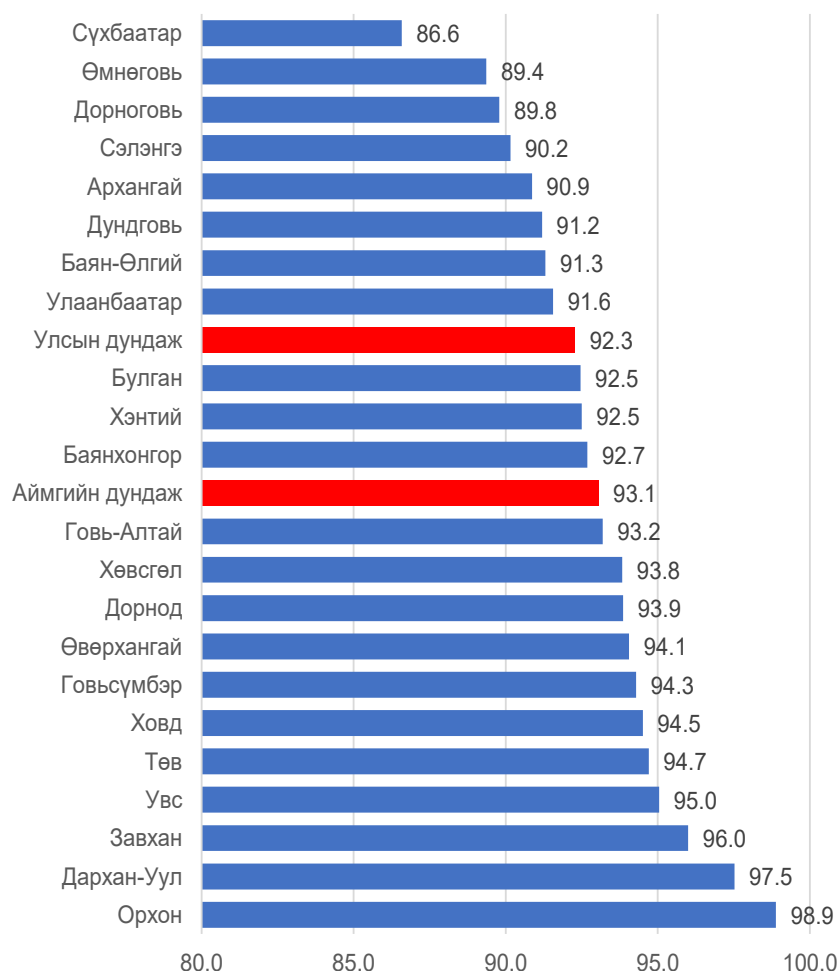
БҮЛЭГ I.	ЭХ ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД	5
БҮЛЭГ II.	АМБУЛАТОР, СТАЦИОНАРЫН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ	18
БҮЛЭГ III.	ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧИН	23
БҮЛЭГ IV.	ХАЛДВАРТ ӨВЧИН	39
БҮЛЭГ V.	ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ	44

БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

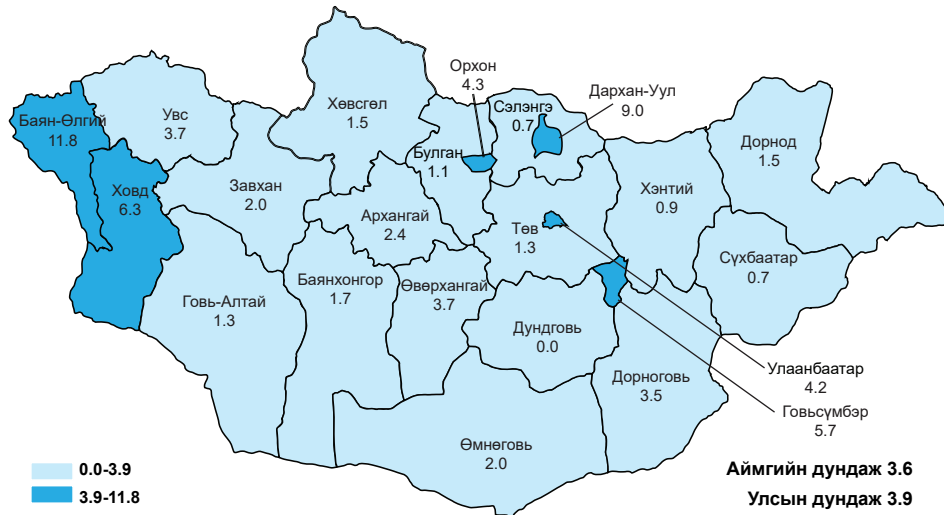
БҮЛЭГ I. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД**Жирэмсний хяналт**

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар жирэмсний хяналтад шинээр 16632 эмэгтэйчүүд хамрагдсан ба 92.3 хувь нь эхний 3 сартайд, 7.0 хувь нь 4-6 сартайд, 0.7 хувь нь 7 ба түүнээс дээш сартайд хяналтад орсон байна.

Зураг 1. Жирэмсний эрт хяналтын хувь, 2023 оны 1-р улиралд

Хяналтад орсон жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн 98.6 хувь нь цусны шинжилгээнд хамрагдсанаас 3.9 хувь нь цус багадалттай байна.

Зураг 2. Цус багадалттай жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 1-р улиралд

Шинээр хяналтад хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдээс трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд 92.5 хувь, заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд 92.3 хувь, тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд 99.0 хувь, ХДХВ/ДОХ илрүүлэх шинжилгээнд 99.0 хувь нь хамрагдсан байна.

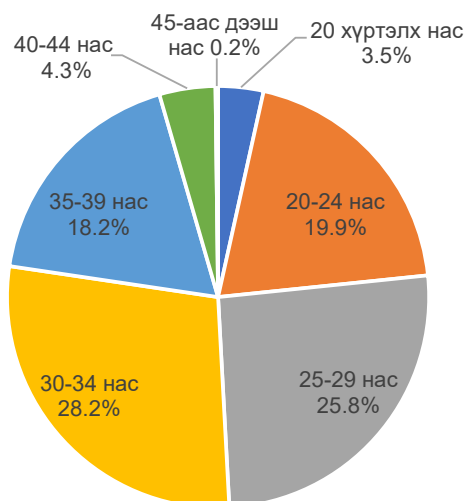
Хүснэгт 1. БЗДХ-ын шинжилгээнд хамрагдсан жирэмсэн эмэгтэйчүүдийн тоо, 2023 оны 1-р улиралд

№	Аймаг/хот	Трихомониаз илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Заг хүйтэн илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг	Тэмбүү илрүүлэх шинжилгээнд хамрагдсан	Үүнээс эерэг
A	Б	1	2	3	4	5	6
1	Архангай	263	0	263	0	376	8
2	Баян-Өлгий	537	3	537	0	640	0
3	Баянхонгор	373	26	373	0	402	10
4	Булган	175	13	175	0	185	0
5	Говь-Алтай	186	1	184	0	235	0
6	Говьсүмбэр	70	0	70	0	70	2
7	Дархан-Уул	524	15	524	2	524	9
8	Дорноговь	315	6	315	1	380	2
9	Дорнод	240	4	240	2	381	9
10	Дундговь	172	0	146	0	185	1
11	Завхан	206	1	206	2	249	2
12	Орхон	447	5	447	0	447	6
13	Өвөрхангай	474	0	474	0	547	4
14	Өмнөговь	427	0	427	0	469	2
15	Сүхбаатар	304	5	304	1	304	1
16	Сэлэнгэ	344	6	329	1	438	7
17	Төв	240	12	239	0	302	6
18	Увс	283	1	305	1	405	1
19	Ховд	396	0	392	0	418	1
20	Хөвсгөл	523	2	523	8	530	7
21	Хэнтий	274	2	274	0	357	2
22	Аймгийн дүн	6773	102	6747	18	7844	80
23	Улаанбаатар	8606	111	8606	19	8620	195
24	Улсын дүн	15379	213	15353	37	16464	275

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар 16349 эх төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 2627 төрөлтөөр буюу 19.1 хувиар өссөн байна. Төрөлтийн тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад аймгууд болон Улаанбаатар хотод 4-1351 төрөлтөөр өссөн үзүүлэлттэй байна.

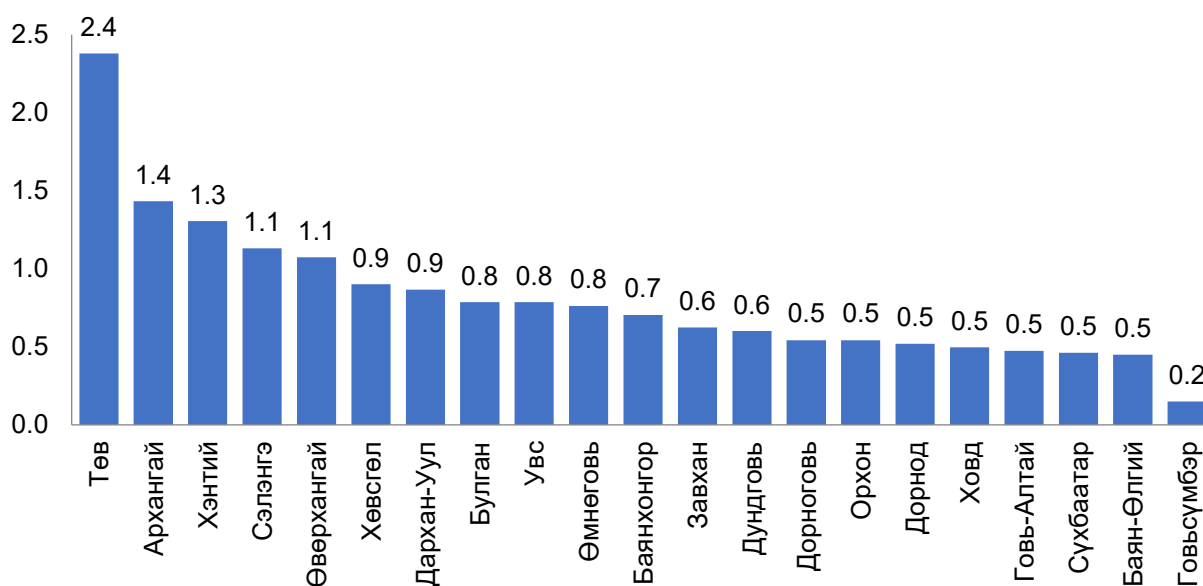
Төрсөн эхчүүдийн 13096 нь буюу 80.1 хувь нь эмчийн хяналтын үзлэгт 6 ба түүнээс дээш удаа хамрагдсан байна. Нийт төрөлтийн 0.4 хувийг гэрийн төрөлт эзэлж байгаа бөгөөд Говьсүмбэр, Дархан-Уул, Говь-Алтай, Увс, Хэнтий, Өмнөговь, Сэлэнгэ аймгуудад улсын дундажаас 0.2-0.6 хувиар өндөр байна.

Зураг 3. Төрсөн эхчүүд, насны ангиллаар, хувиар, 2023 оны 1-р улиралд

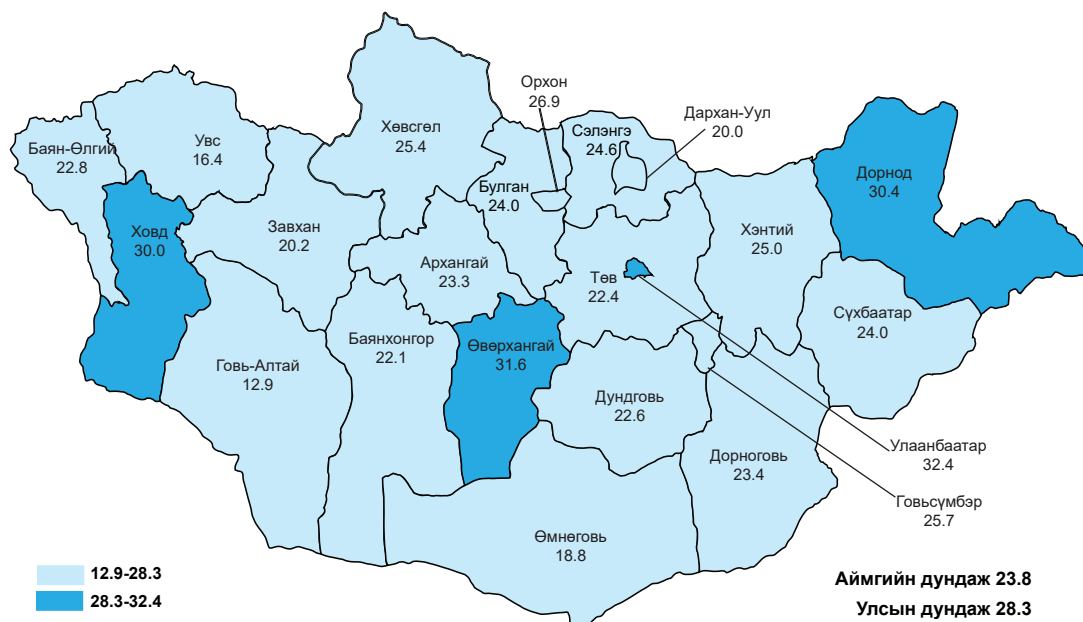
Төрсөн эхчүүдийг нийгмийн байдлаар авч үзвэл: ажилгүй 45.8, ажилчин 14.4, албан хаагч 15.0, оюутан 9.8, малчин 7.6, бусад албан тушаал 7.4 хувийг тус тус эзэлж байна. Хөдөө орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржиж буй эхчүүдийн 37.9 хувь нь төвийн бүс, 32.0 хувь нь хангайн бүс, 16.7 хувь нь баруун бүс, 13.4 хувийг зүүн бүсийн аймгууд эзэлж байна.

Зураг 4. Хөдөө, орон нутгаас Улаанбаатар хотод ирж амаржсан эхчүүдийн эзлэх хувиар, 2023 оны 1-р улиралд

2023 оны 1-р улирлын байдлаар мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүд 28.3 хувийг эзэлж байгаа ба 20.1 хувь нь төрөлтийн хүндрэлтэй, 79.1 хувь нь хүндрэлгүй төрсөн байна.

Зураг 5. Мэс заслын аргаар төрсөн эхчүүдийн эзлэх хувь, 2023 оны 1-р улиралд

Нийт төрсөн эхчүүдийн 32.8 хувь нь жирэмсэн үеийн хүндрэл, 29.1 хувь төрөх үеийн хүндрэл, 1.7 хувь нь төрсний дараах үеийн хүндрэлээр тус тус оношлогдож, эмчлэгдсэн байна.

**Төрөлт, төрөх үед үзүүлсэн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ
/2023 оны 1-р улиралд/**

№	Аймаг/хотын нэр	Төрөлтийн эзлэх хувь					20 хүртэлх насны төрөлтийн эзлэх хувь	35-аас дээш насны төрөлтийн эзлэх хувь
		Аймаг, хотын нэгдсэн эмнэлэгт	Хувийн эмнэлэгт	Сумын нэгдсэн эмнэлэг	Сумын эмнэлэгт	Гэртээ		
А	Б	1	2	4	5	6	7	8
1	Архангай	89.3	0.0	0.0	10.7	0.0	3.5	15.8
2	Баян-Өлгий	82.1	0.0	0.0	17.9	0.0	0.9	18.7
3	Баянхонгор	95.0	0.0	0.0	4.8	0.2	3.6	17.8
4	Булган	80.8	0.0	0.0	19.2	0.0	2.4	16.2
5	Говь-Алтай	93.2	0.0	0.0	6.1	0.8	5.3	15.9
6	Говьсүмбэр	99.0	0.0	0.0	0.0	1.0	7.9	17.8
7	Дархан-Уул	99.2	0.0	0.0	0.0	0.8	4.8	21.4
8	Дорноговь	80.1	0.0	18.1	1.8	0.0	5.0	20.6
9	Дорнод	97.4	0.0	0.0	2.6	0.0	3.4	27.5
10	Дундговь	93.0	0.0	0.0	7.0	0.0	5.9	16.7
11	Завхан	59.5	0.0	33.1	7.4	0.0	4.1	16.6
12	Орхон	99.7	0.0	0.0	0.0	0.3	2.8	22.1
13	Өвөрхангай	78.9	0.0	12.9	7.9	0.2	4.3	20.1
14	Өмнөговь	80.5	0.0	0.0	18.8	0.6	2.1	18.5
15	Сүхбаатар	97.1	0.0	0.0	2.6	0.3	3.8	25.6
16	Сэлэнгэ	52.8	0.0	40.9	5.8	0.6	1.7	24.9
17	Төв	83.9	0.0	0.0	16.1	0.0	5.5	28.4
18	Увс	85.8	0.0	0.0	13.5	0.7	1.8	17.8
19	Ховд	88.1	0.0	7.5	4.5	0.0	3.2	18.1
20	Хөвсгөл	88.2	0.0	0.0	11.4	0.4	6.2	17.9
21	Хэнтий	75.0	0.0	11.9	12.5	0.6	5.5	22.6
22	Аймгийн дундаж	86.0	0.0	5.6	8.1	0.3	3.7	20.1
23	Улаанбаатар	93.4	6.2	0.0	0.0	0.4	3.3	25.2
24	Улсын дундаж	89.9	3.2	2.7	3.9	0.4	3.5	22.8

Хүүхдийн эрүүл мэнд

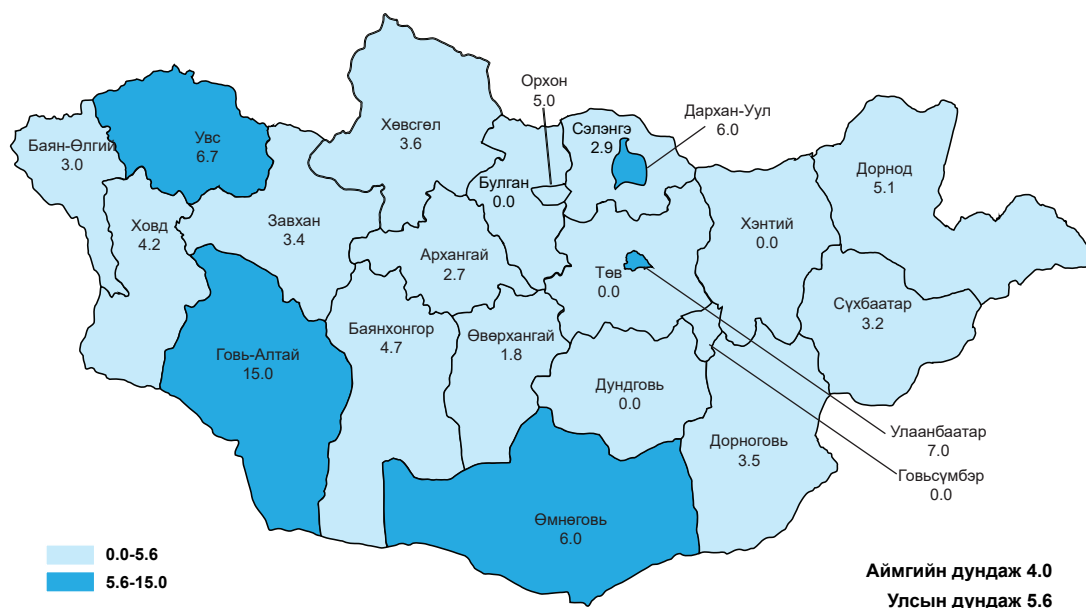
2023 оны 1-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд 16452 хүүхэд амьд төрсөн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 2667 хүүхдээр буюу 19.3 хувиар өсчээ. Төрөлтийн түвшин 1000 хүн амд 5.0 байна.

Амьд төрсөн хүүхдийн 8412 буюу 51.1 хувь нь хүү, 8040 буюу 48.9 хувь нь охин байна. Төрөх үеийн хүйсийн харьцаа 100 охинд ойролцоогоор 105 хүү ногдож байна.

Амьд төрсөн нийт хүүхдээс 685 нярай буюу 4.2 хувь нь 2500 грамаас доош жинтэй, 118 тохиолдол буюу 0.7 хувь нь төрөлхийн гажигтай төрсөн байна.

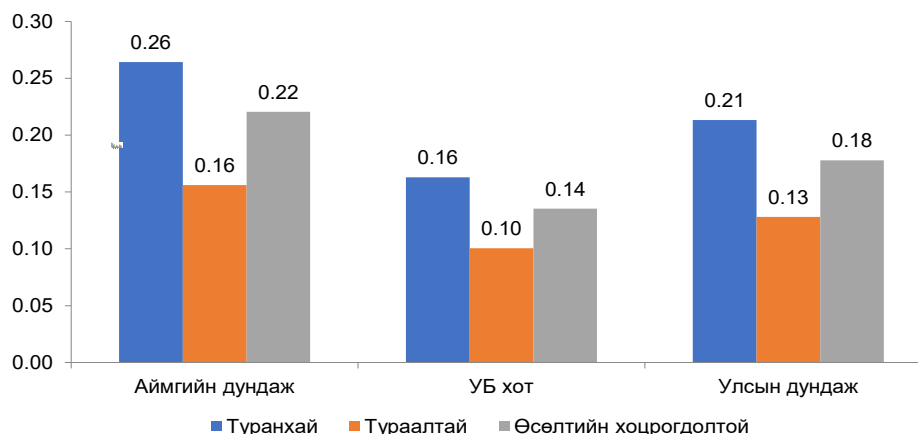
Төрсний дараа 1 цагийн дотор хөхөө амласан хүүхдийн эзлэх хувь 96.6 байна. Дутуу төрөлтийн түвшин 1000 амьд төрөлтөд 60.8 байна. Амьгүй төрөлтийн түвшин 1000 нийт төрөлтөд 5.6 байна.

Зураг 6. Амьгүй төрөлтийн түвшин, 1000 нийт төрөлтөд, 2023 оны 1-р улиралд

2023 оны 1-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналтад 461378 хүүхэд хамрагдсанаас 0.21 хувь нь туранхай, 0.13 хувь нь тураалтай, 0.18 хувь нь өсөлтийн хоцрогдолтой байна.

Зураг 7. Тав хүртэлх насны хүүхдийн өсөлт хөгжлийн хяналт, хувиар, 2023 оны 1-р улиралд

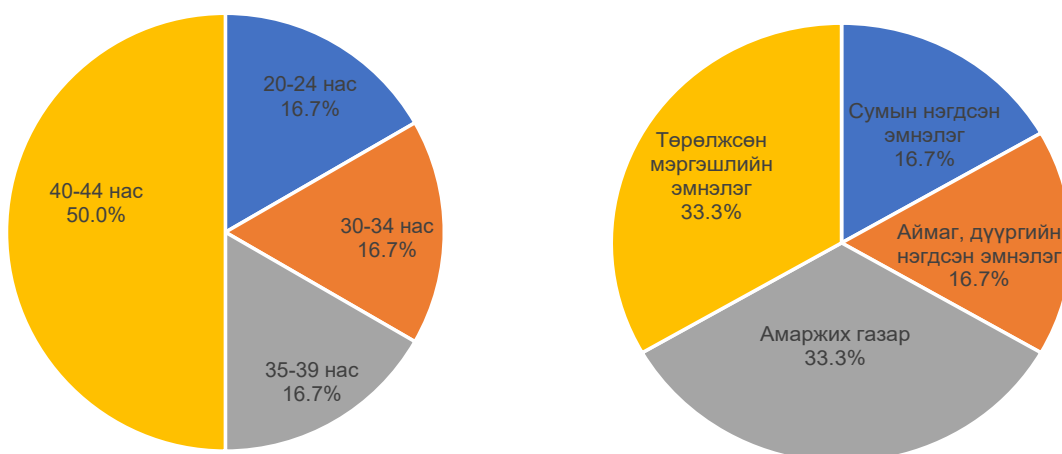

Эхийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар эхийн эндэгдлийн 6 тохиолдол бүртгэгдэж, 100 000 амьд төрөлтөд 36.5 байна. Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 1 тохиолдлоор буюу 100 000 амьд төрөлтөд 0.2-оор өссөн байна.

Хүснэгт 2. Эхийн эндэгдэл, 100 000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 1-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	0.0	61.4	12.8
УБ хот	11.1	13.7	57.9
Улсын дундаж	5.6	36.3	36.5

Зураг 8. Эхийн эндэгдэл, насны ангилал, эмнэлгийн шатлалаар, 2023 оны 1-р улиралд

Нялхсын эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар нялхсын эндэгдлийн 222 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 13.5 ногдож байгаа нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 41 тохиолдлоор өссөн үзүүлэлттэй байна. Нялхсын эндэгдлийн 56.3 хувь нь эрэгтэй, 43.7 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна.

Нялхсын эндэгдлийн 59.0 хувийг нярайн эндэгдэл эзэлж байгаа ба 1000 амьд төрөлтөд ногдох нярайн эндэгдэл 8.0 байна. Нярайн эндэгдлийн нийт 131 тохиолдлын 89 буюу 67.9 хувь нь эрт үеийн эндэгдэл, 42 буюу 32.1 хувийг хожуу үеийн эндэгдэл тус тус эзэлж байна.

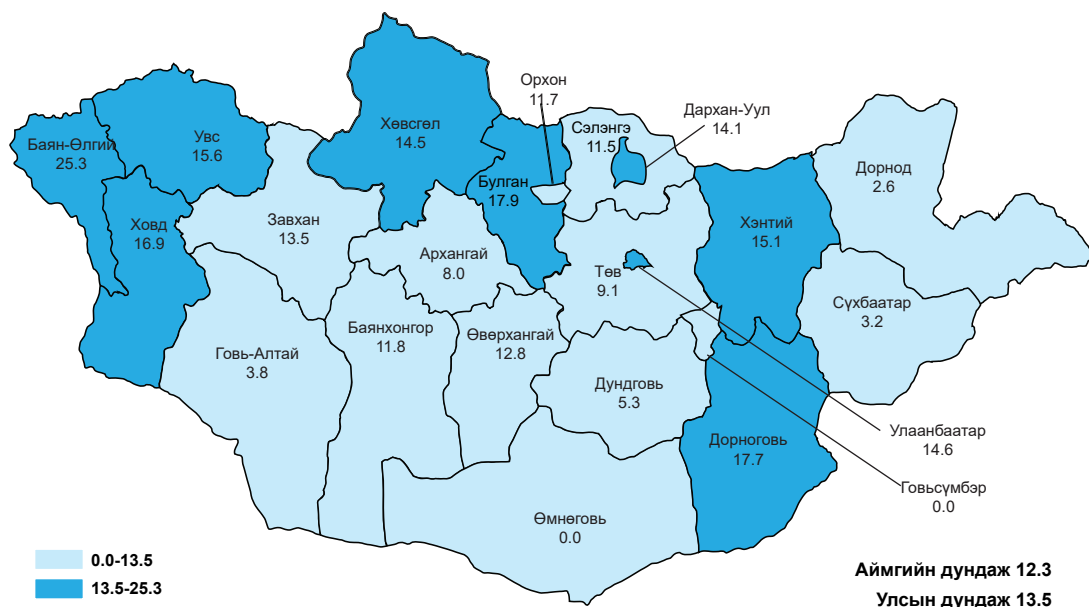
2023 оны 1-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн 1000 амьд төрөлтөд ногдох нялхсын эндэгдлийг аймгуудаар харьцуулбал: Баян-Өлгий (25.3), Булган (17.9), Дорноговь (17.7), Ховд (16.9), Увс (15.6), Хэнтий (15.1), Хөвсгөл (14.5), Дархан-Уул (14.1) аймгуудад болон Улаанбаатар (14.6) улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

Нялхсын эндэгдлийг шалтгаанаар авч үзвэл: Перинаталь үеийн эмгэг 51.8 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 19.4 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 13.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

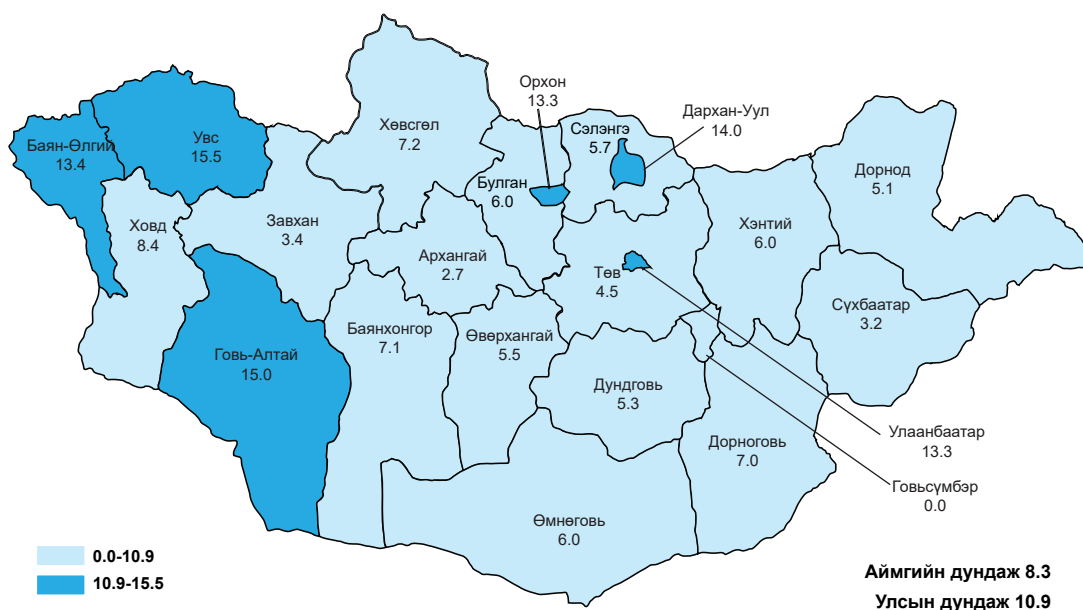
Хүснэгт 3. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 1-р улиралд

Байршил	2020 он	2021 он	2022 он
Аймгийн дундаж	10.5	13.8	12.3
УБ хот	10.6	12.5	14.6
Улсын дундаж	10.5	13.1	13.5

Зураг 9. Нялхсын эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2023 оны 1-р улиралд

Зураг 10. Перинаталь эндэгдэл, 1 000 нийт төрөлтөд, 2023 оны 1-р улиралд

Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн 262 тохиолдол бүртгэгдэж, 1000 амьд төрөлтөд 15.9 ногдож байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 45 тохиолдлоор өссөн байна.

Тав хүртэлх насандаа эндсэн хүүхдийн 145 тохиолдол буюу 55.3 хувь нь эрэгтэй, 117 тохиолдол буюу 44.7 хувь нь эмэгтэй хүүхэд байна. Нийт тохиолдлын 22.1 хувь нь эмнэлгээс гадуур, 77.9 хувь нь эмнэлэгт нас барсан ба үүнээс хоног болоогүй нас баралт 18.1 хувийг эзэлж байна.

Шалтгаанаар авч үзвэл: Нийт эндэгдлийн 90.8 хувь нь өвчнөөр, 9.2 хувь нь осол, гэмтлийн улмаас эндсэн байна. Перинаталь үед үүссэн эмгэг 43.9 хувь, төрөлхийн хөгжлийн гажиг 18.3 хувь, амьсгалын тогтолцооны эмгэг 16.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

1000 амьд төрөлтөд ногдох тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл Баян-Өлгий (31.3), Хөвсгөл (21.7), Увс (20.1), Ховд (19.0), Төв (18.2), Дархан-Уул (18.1), Булган (17.9), Дорноговь (17.7), Завхан (16.8) аймгуудад болон Улаанбаатар хотод (16.4) улсын дундаж үзүүлэлтээс өндөр байна.

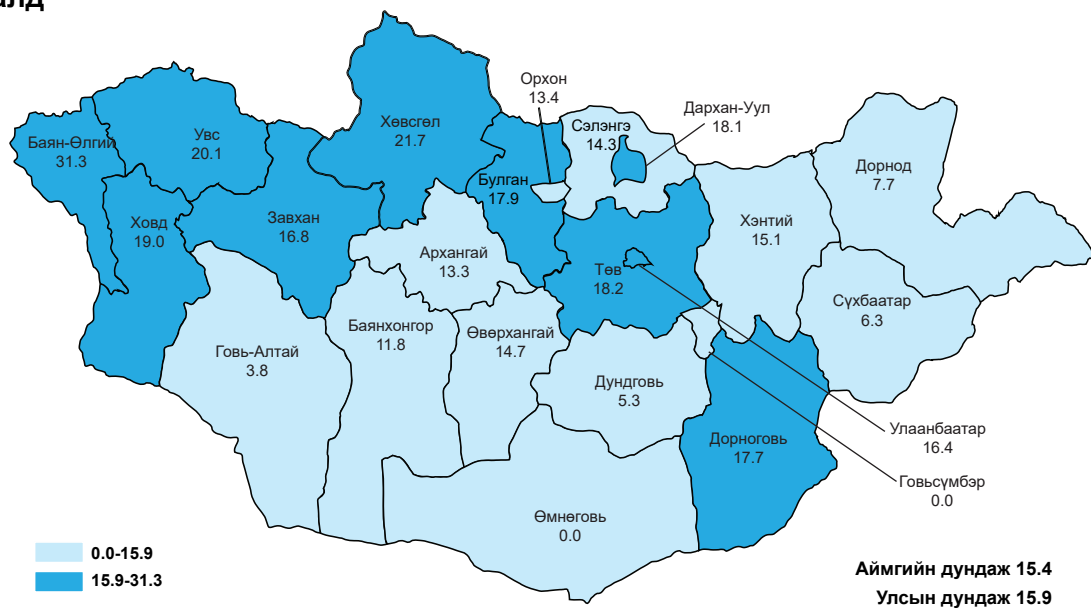
Хүснэгт 4. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1000 амьд төрөлтөд, 2021-2023 оны 1-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Аймгийн дундаж	11.9	17.7	15.4
УБ хот	12.3	14.0	16.4
Улсын дундаж	12.1	15.7	15.9

Хүснэгт 5. Нялхас болон 5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн тэргүүлэх шалтгаан, хувиар, 2023 оны 1-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл	5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл
Перинаталь үед үүссэн зарим эмгэг	51.8	43.9
Төрөлх гажиг, гаж хөгжил ба хромосомын эмгэг	19.4	18.3
Нас баралтын гадны шалтгаан	6.8	8.8
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	13.1	16.0
Бусад эрхтэн тогтолцооны өвчин	9.0	13.0
Бүгд	222 /100%/	262 /100%/

Зураг 11. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл, 1 000 амьд төрөлтөд, 2023 оны 1-р улиралд

Хүснэгт 6. Тав хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдлийн шалтгаан, бодит тоо, хувиар, 2023 оны 1-р улиралд

Өвчний бүлэг ӨОУА-10	1 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл						5 хүртэлх насны хүүхдийн эндэгдэл					
	Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн		Аймгийн дүн		Улаанбаатар		Улсын дүн	
	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь	Бодит тоо	Хувь
Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх оёг	45	46.9	70	55.6	115	51.8	45	37.5	70	49.3	115	43.9
Төрөлхийн гажиг, хэв гажил, өнгөт цогцын гажуудал	11	11.5	32	25.4	43	19.4	12	10.0	36	25.4	48	18.3
Гадны шалтгаант нас баралт	3	3.1	1	0.8	4	1.8	3	2.5	1	0.7	4	1.5
Амьсгалын тогтолцооны өвчин	19	19.8	10	7.9	29	13.1	25	20.8	17	12.0	42	16.0
Хаа ч ангилаагүй хам шинж тэмдэг	3	3.1	5	4.0	8	3.6	4	3.3	5	3.5	9	3.4
Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	1	1.0	0	0.0	1	0.5	9	7.5	1	0.7	10	3.8
Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин	2	2.1	4	3.2	6	2.7	2	1.7	6	4.2	8	3.1
Бусад	12	12.5	4	3.2	16	7.2	20	16.7	6	4.2	26	9.9
Бүгд	96	100.0	126	100.0	222	100.0	120	100.0	142	100.0	262	100.0

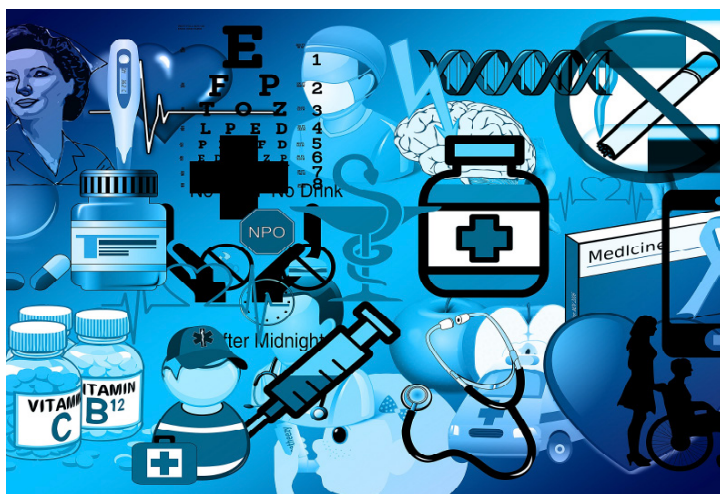
Нялхсын эндэгдэл, 2023 оны 1-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Перинаталь эндэгдэл /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Амьгүй төрөлт /амьд, амьгүй төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн эрт үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	Нярайн хожуу үеийн эндэгдэл /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/
А	Б	1	2	3	4	5
1	Архангай	2.7	2.7	0.0	0.0	0.0
2	Баян-Өлгий	13.4	3.0	14.9	10.4	4.5
3	Баянхонгор	7.1	4.7	4.7	2.4	2.4
4	Булган	6.0	0.0	11.9	6.0	6.0
5	Говь-Алтай	15.0	15.0	0.0	0.0	0.0
6	Говьсүмбэр	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
7	Дархан-Уул	14.0	6.0	8.0	8.0	0.0
8	Дорноговь	7.0	3.5	10.6	3.5	7.1
9	Дорнод	5.1	5.1	0.0	0.0	0.0
10	Дундговь	5.3	0.0	5.3	5.3	0.0
11	Завхан	3.4	3.4	6.7	0.0	6.7
12	Орхон	13.3	5.0	10.1	8.4	1.7
13	Өвөрхангай	5.5	1.8	9.2	3.7	5.5
14	Өмнөговь	6.0	6.0	0.0	0.0	0.0
15	Сүхбаатар	3.2	3.2	0.0	0.0	0.0
16	Сэлэнгэ	5.7	2.9	2.9	2.9	0.0
17	Төв	4.5	0.0	9.1	4.5	4.5
18	Увс	15.5	6.7	8.9	8.9	0.0
19	Ховд	8.4	4.2	14.8	4.2	10.5
20	Хөвсгөл	7.2	3.6	5.4	3.6	1.8
21	Хэнтий	6.0	0.0	9.0	6.0	3.0
22	Аймгийн дундаж	8.3	4.0	7.0	4.3	2.7
23	Улаанбаатар	13.3	7.0	8.8	6.4	2.4
24	Улсын дундаж	10.9	5.6	8.0	5.4	2.6

**Тав хүртэлх насны хүүхдийн өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан
/2023 оны 1-р улиралд/**

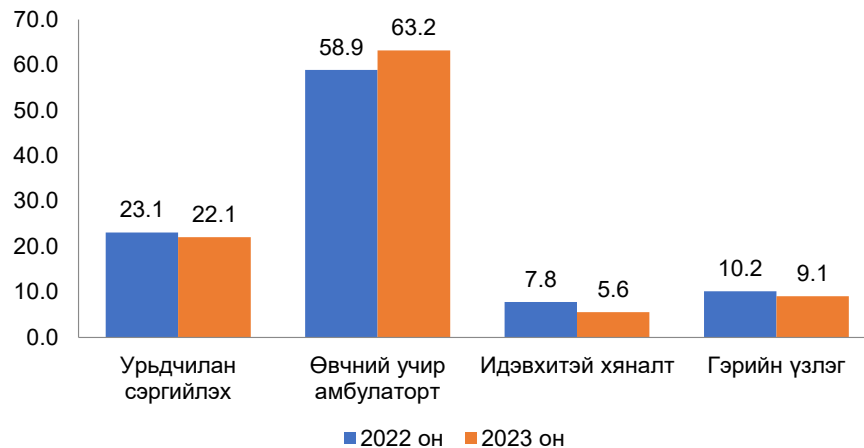
Аймаг/хотын нэр	Тухайн насны 1000 хүүхдэд				
	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Бэртэл, хордлого ба бусад зарим гадны шалтгааны үр дагавар	Төрөх тойрны (перинаталь) үед үүсэх зарим оёг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	82.1	22.5	11.1	2.4	3.2
Говь-Алтай	220.1	48.9	18.7	8.2	9.1
Завхан	400.9	47.3	19.4	8.5	14.7
Увс	283.6	30.7	17.6	2.2	3.6
Ховд	172.4	33.4	7.8	0.8	3.9
Хангайн бүс					
Архангай	290.9	40.3	20.1	7.7	7.1
Баянхонгор	310.0	24.9	12.4	1.2	9.9
Булган	317.9	45.2	15.1	4.7	10.9
Орхон	140.6	20.1	14.7	0.8	0.4
Өвөрхангай	184.4	25.2	8.6	4.2	1.9
Хөвсгөл	257.3	38.0	14.1	1.9	8.3
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	196.7	8.0	4.2	1.5	13.7
Дархан-Уул	213.4	16.1	7.1	0.1	0.3
Дорноговь	462.7	43.1	26.2	7.3	12.2
Дундговь	265.7	30.8	15.8	2.3	5.9
Өмнөговь	491.6	46.0	18.4	1.3	17.4
Сэлэнгэ	140.3	23.5	10.8	2.2	2.7
Төв	275.2	30.9	14.8	3.9	8.9
Зүүн бүс					
Дорнод	386.7	58.1	28.3	2.4	5.8
Сүхбаатар	305.1	18.1	24.1	1.0	16.9
Хэнтий	430.1	23.9	19.5	3.5	7.7
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	96.0	21.6	19.6	24.1	11.7
Улсын дундаж	220.2	32.0	20.5	15.3	10.8

БҮЛЭГ II. АМБУЛАТОР, СТАЦИОНАРЫН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

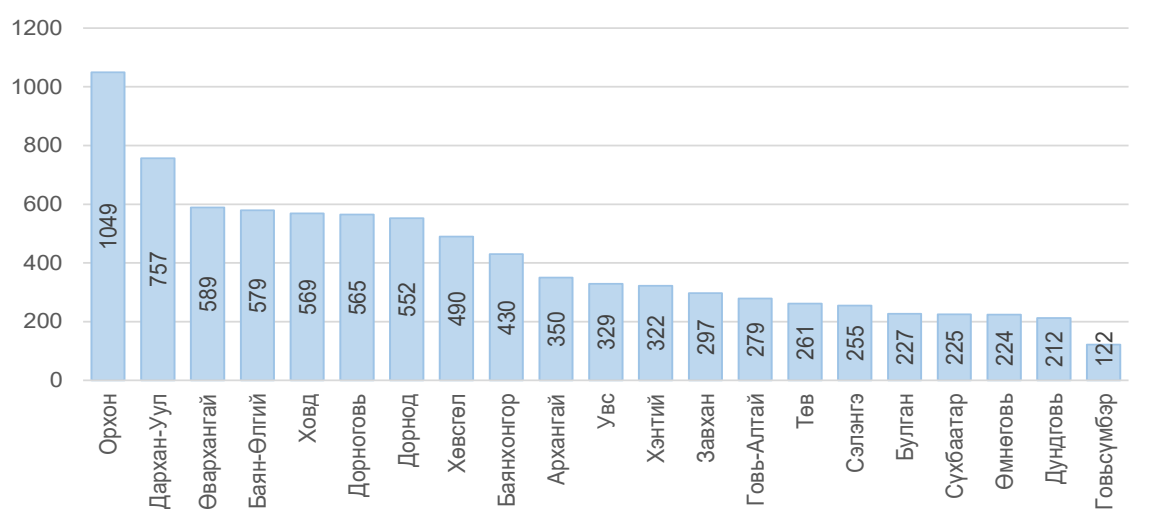
БҮЛЭГ 2. АМБУЛАТОР, СТАЦИОНАРЫН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар нийт 5440207 эмчийн үзлэг хийгдсэнээс 22.1 хувийг урьдчилан сэргийлэх үзлэг, 63.2 хувийг өвчний учир амбулаторт, 5.6 хувийг идэвхитэй хяналтын үзлэг, 9.1 хувийг гэрийн үзлэг тус тус эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад өвчний учир амбулаторийн үзлэг 4.3 хувиар өсч, идэвхитэй хяналт 2.2, гэрийн үзлэг 1.1, урьдчилан сэргийлэх үзлэг 1.0 хувиар тус тус буурсан байна.

Зураг 12. Амбулаторын үзлэгийн төрөл, хувиар, 2022, 2023 оны 1-р улиралд

Эмчийн үзлэгийг эмнэлгийн төрлөөр харуулбал: 28.7 хувийг өрхийн эмчийн, 9.7 хувийг баг, сумын эмчийн, 30.5 хувийг аймаг, дүүргийн нэгдсэн эмнэлгийн эмчийн, 31.1 хувийг лавлагаа шатлалын эмнэлгүүд болон бусад эмнэлгийн эмчийн үзлэг эзэлж байна.

Улсын хэмжээнд нийт 34 209 эмчлүүлэгчид мэс заслын хагалгаа хийгдсэн бөгөөд 74.6 хувь нь Улаанбаатар хотын эмнэлгүүдэд хийгдсэн байна. Нийт мэс заслын хагалгааны 24.2 хувийг хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцооны, 15.0 хувийг яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд 14.0 хувийг эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд, эзэлж байгаа нь дийлэнхи хувийг эзэлж байна.

Зураг 13. Мэс заслын хагалгаа, бодит тоо, аймгаар, 2022 оны 1-р улиралд

Хүснэгт 7. Зонхилон хийгдсэн мэс заслын хагалгаа, төрлөөр, 2023 оны 1-р улиралд

Мэс засал төрлөөр	Мэс засал хийлгэсэн хүний тоо					
	Улсын дүн		Улаанбаатар		Аймгийн дүн	
	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь	Бодит тоо	Эзлэх хувь
Хоол боловсруулах эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	8286	24.2	5222	20.5	3064	35.3
Эм бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	4782	14.0	3431	13.4	1351	15.6
Яс, булчингийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	5131	15.0	4084	16.0	1047	12.1
Нүдэнд хийгдэх мэс заслууд	2553	7.5	2232	8.7	321	3.7
Хамар, ам, залгиурт хийгдэх мэс заслууд	3571	10.4	2803	11.0	768	8.8
Гадна эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	2939	8.6	1976	7.7	963	11.1
Зүрх судасны тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	1747	5.1	1674	6.6	73	0.8
Мэдрэлийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	630	1.8	571	2.2	59	0.7
Эр бэлэг эрхтэнд хийгдэх мэс заслууд	836	2.4	586	2.3	250	2.9
Шээсний замд хийгдэх хагалгаанууд	936	2.7	841	3.3	95	1.1
Чихэнд хийгдэх мэс заслууд	346	1.0	251	1.0	95	1.1
Эх барихын ажилбарууд	111	0.3	86	0.3	25	0.3
Амьсгалын эрхтэн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	317	0.9	264	1.0	53	0.6
"Дотоод шүүрлийн булчирхайн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд"	196	0.6	189	0.7	7	0.1
Цус болон тунгалгийн тогтолцоонд хийгдэх мэс заслууд	80	0.2	75	0.3	5	0.1
Бусад	1748	5.1	1241	4.9	507	5.8
Нийт дүн	34209	100.0	25526	74.6	8683	25.4

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар 206704 түргэн тусламжийн дуудлага хүлээн авч үйлчилсэнээс 7.4 хувийг алсын, 8.3 хувийг осол, гэмтлийн дуудлага эзэлж байна.

Хүснэгт 8. Түргэн тусламжийн дуудлага, аймгаар, 2023 оны 1-р улиралд

№	Аймаг/хотын нэр	Түргэн тусламжийн дуудлага			Нийт дуудлаганд эзлэх хувь	Алсын дуудлагын эзлэх хувь	Осол, гэмтлийн дуудлагын эзлэх хувь
		Нийт	Алсын дуудлага	Осол, гэмтлийн дуудлага			
1	Архангай	4872	946	115	2.4	19.4	2.4
2	Баян-Өлгий	6317	1337	152	3.1	21.2	2.4
3	Баянхонгор	4404	945	111	2.1	21.5	2.5
4	Булган	3413	311	65	1.7	9.1	1.9
5	Говь-Алтай	3361	530	82	1.6	15.8	2.4
6	Говьсүмбэр	1494	81	15	0.7	5.4	1.0
7	Дархан-Уул	5504	151	382	2.7	2.7	6.9
8	Дорноговь	4559	652	155	2.2	14.3	3.4
9	Дорнод	2426	344	136	1.2	14.2	5.6
10	Дундговь	3147	466	61	1.5	14.8	1.9
11	Завхан	5474	916	136	2.6	16.7	2.5
12	Орхон	4454	92	147	2.2	2.1	3.3
13	Өвөрхангай	5490	1321	168	2.7	24.1	3.1
14	Өмнөговь	2777	405	185	1.3	14.6	6.7
15	Сүхбаатар	4553	816	76	2.2	17.9	1.7
16	Сэлэнгэ	8160	928	198	3.9	11.4	2.4
17	Төв	4097	1018	137	2.0	24.8	3.3
18	Увс	3844	1079	46	1.9	28.1	1.2
19	Ховд	3985	958	118	1.9	24.0	3.0
20	Хөвсгөл	5138	914	189	2.5	17.8	3.7
21	Хэнтий	5676	992	111	2.7	17.5	2.0
22	Аймгийн дугдаж	93145	15202	2785	45.1	16.3	3.0
23	Улаанбаатар	113559	32	14463	54.9	0.0	12.7
24	Улсын дундаж	206704	15234	17248	100.0	7.4	8.3

Төрөлжсөн мэргэжлийн эмнэлэг, Тусгай мэргэжлийн төвүүдийн стационарын тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд /2023 оны 1-р улирал/

№	Эмнэлгийн нэр	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас бараалт	Эмчлэлийн нас бараалт	Эмчлэлийн нас бараалтын хувь	Хонгор болоогүй нас бараалт	Хонгор болоогүй нас бараалтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас бараалт	8-24 цагийн дотор нас бараалтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эрэлт
1	Улсын нэгдүгээр төв эмнэлэг	6000	5734	35229	106	106	100.0	12	11.3	8	66.7	5920	72.5	80.5	6.0	12.2
2	Улсын хоёрдугаар төв эмнэлэг	3649	3465	22798	57	57	100.0	15	26.3	7	46.7	3586	68.9	76.5	6.4	10.8
3	Улсын гуравдугаар төв эмнэлэг	6081	5775	38836	118	118	100.0	26	22.0	15	57.7	5987	87.5	97.2	6.5	13.5
4	Эх, хүүхдийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	9155	8907	58753	108	108	100.0	6	5.6	3	50.0	9085	86.4	96.0	6.5	13.4
5	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв	4066	4011	34907	25	25	100.0	3	12.0	1	33.3	4051	63.0	70.0	8.6	7.3
6	Хавдар судлалын үндэсний төв	3063	2938	16211	78	78	100.0	14	17.9	3	21.4	3040	58.9	65.5	5.3	11.1
7	Гэмтэл согог судлалын үндэсний төв	4640	4464	35075	41	41	100.0	10	24.4	6	60.0	4573	80.4	89.4	7.7	10.5
8	Арьсны өвчин судлалын үндэсний төв	1179	1149	8994	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1164	64.2	71.4	7.7	8.3
9	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв	2334	2259	50055	4	4	100.0	1	25.0	0	0.0	2299	91.0	101.1	21.8	4.2
10	Хүүхдийн төв сувилал	568	506	3533	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	537	36.8	40.9	6.6	5.6
11	Уламжлалт анагаах ухаан технологийн хүрээлэн	1437	1416	9713	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1427	72.5	80.5	6.8	10.6
12	Монгол японы сургалтын эмнэлэг	1353	1315	7250	19	19	100.0	3	15.8	0	0.0	1344	69.0	76.7	5.4	12.8
13	Эх, нярай, эмэгтэйчүүдийн үндэсний төв-2	8429	8269	59946	8	8	100.0	3	37.5	1	33.3	8353	90.8	100.9	7.2	12.7
14	АШУУИС-ийн төв эмнэлэг	347	325	2120	0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	336	62.4	69.3	6.3	9.9
15	Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар	81552	79309	511964	1093	310	28.4	82	26.5	45	54.9	80977	57.1	63.5	6.3	9.0
16	Нийт дүн	133853	129842	895384	1657	874	52.7	175	20.0	89	50.9	132676	64.5	71.7	6.7	9.6

Стационарын тусламж үйлчилгээний зарим үзүүлэлтүүд
/2023 оны 1-р улиралд/

№	Аймаг/хот	Хэвтсэн өвчтөн	Гарсан өвчтөн	Ор хоног	Нас барагт	Эмнэлгийн нас барагт	Эмнэлгийн нас барагтын хувь	Хоног болоогүй нас барагт	Хоног болоогүй нас барагтын хувь	Үүнээс 8-24 цагийн дотор нас барагт	8-24 цагийн дотор нас барагтын хувь	Эмчлэгдсэн өвчтөн	Орны фонд ашиглалт	Фонд ашиглалтын хувь	Дундаж ор хоног	Орны эрэлт
1	Архангай	5620	5408	37017	143	26	18.2	8	30.8	5	1.0	5586	67.2	74.6	6.6	10.1
2	Баян-Өлгий	10710	10277	71673	140	23	16.4	6	26.1	5	2.0	10564	73.7	81.9	6.8	10.9
3	Баянхонгор	6565	6220	44562	122	27	22.1	7	25.9	3	6.0	6454	64.6	71.8	6.9	9.4
4	Булган	3298	3258	23337	95	17	17.9	4	23.5	3	1.0	3326	70.1	77.9	7.0	10.0
5	Говь-Алтай	3890	3748	27381	73	12	16.4	4	33.3	0	1.0	3856	56.3	62.6	7.1	7.9
6	Говьсүмбэр	1787	1768	12698	16	6	37.5	1	16.7	0	0.0	1786	74.7	83.0	7.1	10.5
7	Дархан-Уул	8653	8339	57612	126	46	36.5	15	32.6	6	5.0	8559	68.3	75.8	6.7	10.1
8	Дорноговь	5524	5390	38976	92	29	31.5	6	20.7	3	3.0	5503	70.9	78.7	7.1	10.0
9	Дорнод	5239	5082	35202	88	29	33.0	9	31.0	1	5.0	5205	61.3	68.1	6.8	9.1
10	Дундговь	3116	3021	22634	47	11	23.4	8	72.7	1	4.0	3092	64.5	71.6	7.3	8.8
11	Завхан	5923	5729	39946	100	16	16.0	6	37.5	6	3.0	5876	63.2	70.2	6.8	9.3
12	Орхон	10845	10310	70204	121	25	20.7	9	36.0	6	3.0	10638	77.4	86.0	6.6	11.7
13	Өвөрхангай	8237	7860	55466	145	27	18.6	6	22.2	2	2.0	8121	52.6	58.5	6.8	7.7
14	Өмнөговь	4414	4305	27792	78	17	21.8	7	41.2	7	3.0	4399	37.0	41.1	6.3	5.9
15	Сүхбаатар	4330	4123	32733	83	7	8.4	6	85.7	0	2.0	4268	62.3	69.3	7.7	8.1
16	Сэлэнгэ	7025	6816	48739	125	21	16.8	10	47.6	3	2.0	6983	59.3	65.9	7.0	8.5
17	Төв	4584	4533	32971	114	22	19.3	7	31.8	5	1.0	4616	56.9	63.3	7.1	8.0
18	Увс	6093	6062	41825	102	20	19.6	8	40.0	1	3.0	6129	75.0	83.3	6.8	11.0
19	Ховд	8293	8050	59766	99	17	17.2	3	17.6	2	0.0	8221	70.4	78.2	7.3	9.7
20	Хөвсгөл	8563	8101	54606	190	42	22.1	15	35.7	3	9.0	8427	54.8	60.9	6.5	8.5
21	Хэнтий	5719	5547	42040	91	38	41.8	13	34.2	2	5.0	5679	71.5	79.4	7.4	9.7
22	Аймгийн дундаж	128428	123947	877180	2190	478	21.8	158	33.1	64	61.0	127283	63.6	70.7	6.9	9.2
23	Улаанбаатар	149237	144556	972062	2163	915	42.3	182	19.9	101	95.0	147978	61.3	68.2	6.6	9.3
24	Улсын дундаж	277665	268503	1849242	4353	1393	32.0	340	24.4	165	156.0	275261	62.4	69.3	6.7	9.3

2023 он, I улирал

Хүн амын эрүүл мэндийн үзүүлэлт

БҮЛЭГ III. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

БҮЛЭГ 3. ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧЛӨЛ

2023 оны 1-р улирлын байдлаар амбулаторт бүртгэгдсэн халдварт бус өвчлөлийн нийт 815929 тохиолдол бүртгэгджээ. Хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 621.0/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 512.8/
- Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 384.7/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 287.2/
- Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 160.1/

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	207440	621.0	6.4
2	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	171295	512.8	5.3
3	Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	128494	384.7	4.0
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	95922	287.2	3.0
5	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	53490	160.1	1.7
6	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	52915	158.4	1.6
7	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	47838	143.2	1.5
8	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	46272	138.5	1.4
9	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	44670	133.7	1.4
10	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	30365	90.9	0.9

2023 оны 1-р улиралд эмнэлэгт хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өвчлөлийн тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Амьсгалын тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 180.2/
- Жирэмсэн, төрөх, төрсний дараах үе /10 000 хүн амд 89.3/
- Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 86.3/
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 72.3/
- Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /10 000 хүн амд 64.6/

Хүснэгт 11. Стационарын өвчлөлийн тэргүүлэх шалтгаан, 10 000 хүн амд, 2023 оны 1-р улиралд

№	ӨОУА-10 нэршил	Тохиолдлын тоо	10 000 хүн амд	Нийт тохиолдолд эзлэх %
1	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	60204	180.2	23.7
2	Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	29814	89.3	11.8
3	Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин	28844	86.3	11.4
4	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	24155	72.3	9.5
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	21596	64.6	8.5
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	15017	45.0	5.9
7	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	12231	36.6	4.8
8	Хавдар	9987	29.9	3.9
9	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	8405	25.2	3.3
10	Шалтгаан нь тодорхойгүй шинэ өвчний урьдчилсан ангилал	121	0.4	0.0

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээлэл

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэгт 18-аас дээш насны нийт 277724 (13.2%) хүн хамрагдсан бөгөөд 36.2 хувь нь эрэгтэй, 63.8 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр нийт үзлэгийн 1.6 хувь нь артерийн гипертензи онош батлагдсан байна. Чихрийн шижин өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт 35-аас дээш насны нийт 242254 (19.2%) хүн хамрагдсанаас 36.1 хувь нь эрэгтэй, 63.9 хувь нь эмэгтэй байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр 0.2 хувьд нь чихрийн шижин өвчний онош батлагдсан байна.

2023 оны 1-р улирлын байдлаар умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг үзлэгт зорилтот насны нийт 23980 (10.1%) нь хамрагдсан байна. Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлгийн үзлэгт зорилтот насны нийт 115533 (11.1%) эмэгтэй хамрагдсан байна.

**Хөхний өмөнгийн эрт илрүүлэг
/2023 оны 1-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	20 ба түүнээс дээш насны суурин хүн ам /2021/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
A	Б	1	2	3
1	Архангай	29447	4472	15.2
2	Баян-Өлгий	30462	4437	14.6
3	Баянхонгор	27827	720	2.6
4	Булган	19479	1093	5.6
5	Говь-Алтай	18390	1839	10.0
6	Говьсүмбэр	5401	1224	22.7
7	Дархан-Уул	33701	8598	25.5
8	Дорноговь	21967	2439	11.1
9	Дорнод	25398	4896	19.3
10	Дундговь	14732	1069	7.3
11	Завхан	23145	172	0.7
12	Орхон	34451	6287	18.2
13	Өвөрхангай	36487	4473	12.3
14	Өмнөговь	21952	2034	9.3
15	Сүхбаатар	19942	4474	22.4
16	Сэлэнгэ	33453	949	2.8
17	Төв	28251	3412	12.1
18	Увс	24875	2178	8.8
19	Ховд	26468	2312	8.7
20	Хөвсгөл	42912	5883	13.7
21	Хэнтий	24005	2300	9.6
22	Аймгийн дундаж	542745	65261	12.0
23	Улаанбаатар	501930	50272	10.0
24	Улсын дундаж	1044675	115533	11.1

**Умайн хүзүүний өмөнгийн эрт илрүүлэг
/2023 оны 1-р улиралд/**

№	Аймаг/хот	Зорилтот 30, 33, 36, 39, 42, 45, 48, 51, 54, 57, 60 насны эмэгтэй суурин хүн ам /2021 он/	Зорилтот насны хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо	Зорилтот насны бүлгийн эмэгтэйчүүдийн илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хувь
А	Б	1	2	3
1	Архангай	6387	505	7.9
2	Баян-Өлгий	6424	824	12.8
3	Баянхонгор	6085	674	11.1
4	Булган	4283	410	9.6
5	Говь-Алтай	4010	32	0.8
6	Говьсүмбэр	1241	29	2.3
7	Дархан-Уул	7637	1972	25.8
8	Дорноговь	5006	652	13.0
9	Дорнод	5914	1259	21.3
10	Дундговь	3109	347	11.2
11	Завхан	5006	196	3.9
12	Орхон	7949	905	11.4
13	Өвөрхангай	7952	1078	13.6
14	Өмнөговь	5077	24	0.5
15	Сүхбаатар	4432	950	21.4
16	Сэлэнгэ	7492	959	12.8
17	Төв	6264	469	7.5
18	Увс	5310	361	6.8
19	Ховд	5546	366	6.6
20	Хөвсгөл	9526	1630	17.1
21	Хэнтий	5270	393	7.5
22	Аймгийн дундаж	119920	14035	11.7
23	Улаанбаатар	118011	9945	8.4
24	Улсын дундаж	237931	23980	10.1

Халдварт бус өвчний эрт илрүүлгийн үзлэгийн мэдээ /2023 оны 1-р улиралд/

Үзүүлэлт	Артерийн гипертензи эрт илрүүлэг үзлэг (18-аас дээш нас)	Архангай	Баянөлий	Баянхонгор	Булган	Говьалтай	Говьсүмбэр	Дархан-Уул	Дорноговь	Дорнод	Дундговь	Завхан	Орхон	Өвөрхангай	Өмнөговь	Сүхбаатар	Сэлэнгэ	Төв	Увс	Ховд	Хөвсгөл	Хэнтий	Аймгийн дүн	Улаанбаатар	Улсын дүн
Үзлэгт хамрагдсан хувь	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	6.9	7.5	11.2	5.9	9.1	22.4	21.3	12.0	13.6	6.9	8.6	22.7	7.9	7.3	11.8	13.5	10.7	11.1	8.5	6.6	13.8	11.2	15.6	13.2
		4215	4814	6313	2396	3439	2464	14268	5516	7243	2135	4076	15594	5919	3336	4867	9521	6482	5767	4689	5788	7004	125846	151878	277724
Үүнээс	Эр	1668	1757	2586	1071	1267	860	5529	2234	2607	828	1389	5857	2212	1295	1815	3806	2712	2267	1780	2068	2773	48381	52246	100627
	Эм	2547	3057	3727	1325	2172	1604	8739	3282	4636	1307	2687	9737	3707	2041	3052	5715	3770	3500	2909	3720	4231	77465	99632	177097
Давтан үзлэг	Давтан үзлэг	55	2364	175	121	212	136	134	211	635	29	857	1690	466	175	310	1299	121	131	1153	1252	862	12388	40708	53096
Артерийн гипертензи оношлогдсон	Артерийн гипертензи оношлогдсон	36	283	19	2	90	71	82	87	53	17	52	374	38	18	77	120	78	32	153	233	63	1978	2543	4521
Үзлэгт хамрагдсан хувь	Үзлэгт хамрагдсан хувь	13.1	11.6	15.3	9.0	13.7	29.9	23.0	14.3	22.4	11.2	10.6	22.1	13.2	10.5	19.7	19.7	12.1	19.4	14.6	9.4	19.8	15.6	23.4	19.2
Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	Үзлэгт хамрагдсан хүний тоо	4727	3886	4949	2364	3097	1914	9520	3891	7243	2103	3107	9318	5831	2762	4891	8659	4652	5591	4459	4893	6065	103922	138332	242254
Үүнээс	Эр	1844	1374	2006	1017	1136	662	3621	1532	2607	816	1073	3665	2230	1029	1812	3473	1930	2226	1665	1789	2371	39878	47567	87445
	Эм	2883	2512	2943	1347	1961	1252	5899	2359	4636	1287	2034	5653	3601	1733	3079	5186	2722	3365	2794	3104	3694	64044	90765	154809
Давтан үзлэг	Давтан үзлэг	6	879	52	56	4	18	656	88	176	13	148	529	57	34	1	230	16	44	822	43	166	4038	19432	23470
Чихрийн шижин оношлогдсон	Чихрийн шижин оношлогдсон	6	16	3	0	4	0	6	65	11	5	2	59	2	5	2	40	1	22	25	2	12	288	156	444

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	39837	3650.2	13852	2541.7	25985	4755.8
Говь-Алтай	18038	3083.6	7184	2451.9	10854	3717.6
Завхан	37056	5036.3	14123	3849.5	22933	6216.4
Увс	28621	3351.6	11286	2627.0	17335	4085.1
Ховд	25870	2858.5	9418	2075.6	16452	3645.7
Хангайн бүс						
Архангай	31121	3256.7	12094	2523.3	19027	3994.7
Баянхонгор	23437	2609.6	8852	2000.7	14585	3200.9
Булган	28906	4675.3	11094	3527.5	17812	5863.6
Орхон	18058	1700.6	7202	1380.5	10856	2009.7
Өвөрхангай	24991	2132.8	9325	1600.1	15666	2659.9
Хөвсгөл	47389	3439.0	18029	2635.6	29360	4231.0
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	2643	1460.4	1084	1202.7	1559	1716.1
Дархан-Уул	16592	1585.6	6947	1352.8	9645	1809.9
Дорноговь	30493	4237.3	12182	3353.1	18311	5139.0
Дундговь	15059	3179.0	5466	2295.2	9593	4072.4
Өмнөговь	26266	3576.5	11289	3038.4	14977	4127.4
Сэлэнгэ	20989	1936.4	8289	1506.7	12700	2379.3
Төв	31631	3379.0	12036	2502.0	19595	4306.1
Зүүн бүс						
Дорнод	27152	3209.0	10866	2543.9	16286	3887.0
Сүхбаатар	14498	2212.5	6246	1898.9	8252	2528.6
Хэнтий	31713	3987.5	12780	3173.6	18933	4822.3
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	425474	2713.8	166707	2200.2	258767	3194.3

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	830.1	595.2	472.3	530.5	41.6
Говь-Алтай	762.8	288.2	630.0	292.2	174.2
Завхан	1126.8	777.5	1172.6	554.2	153.8
Увс	608.2	494.5	806.8	280.2	31.9
Ховд	640.1	423.1	643.0	333.8	22.4
Бүсийн дундаж	786.4	526.4	723.5	407.4	73.8
Хангайн бүс					
Архангай	535.5	417.5	776.6	468.0	144.8
Баянхонгор	288.6	285.9	844.6	302.8	34.2
Булган	865.5	1230.8	905.1	548.6	123.6
Орхон	300.9	167.4	508.2	186.1	17.3
Өвөрхангай	357.2	261.1	567.6	277.7	63.6
Хөвсгөл	655.3	830.3	689.0	383.7	31.9
Бүсийн дундаж	484.4	500.5	692.7	346.8	62.8
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	217.7	289.5	493.4	111.1	7.2
Дархан-Уул	281.9	139.7	566.6	68.5	1.6
Дорноговь	803.8	525.7	1390.0	361.7	94.2
Дундговь	737.6	328.9	850.1	332.7	33.6
Өмнөговь	658.5	341.9	1506.0	276.5	43.2
Сэлэнгэ	360.1	280.9	505.9	224.6	57.9
Төв	607.2	555.6	946.5	360.2	101.4
Бүсийн дундаж	522.6	349.4	893.8	249.9	53.4
Зүүн бүс					
Дорнод	794.2	212.9	1018.3	173.0	36.2
Сүхбаатар	322.0	241.6	790.7	112.3	15.9
Хэнтий	527.1	705.3	1336.6	365.1	54.7
Бүсийн дундаж	567.0	391.6	1063.6	222.2	36.8
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	439.8	312.6	411.0	253.8	270.5
Улсын дундаж	512.8	384.7	621.0	287.2	158.4

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	121.6	249.5	160.9	212.3	71.1
Говь-Алтай	142.2	199.5	139.3	64.6	78.1
Завхан	181.6	249.9	208.9	135.9	107.5
Увс	152.9	314.4	224.5	144.3	76.5
Ховд	81.3	150.6	77.0	165.2	122.2
Бүсийн дундаж	132.7	234.4	161.2	154.0	90.7
Хангайн бүс					
Архангай	115.3	138.7	105.6	165.4	70.5
Баянхонгор	105.0	164.1	135.6	129.9	32.0
Булган	116.3	179.2	127.6	156.2	100.3
Орхон	107.7	66.7	92.0	89.3	16.5
Өвөрхангай	85.9	112.3	177.1	80.1	12.6
Хөвсгөл	93.5	280.6	145.1	117.1	37.1
Бүсийн дундаж	102.0	161.1	132.6	118.6	39.7
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	53.0	37.6	46.4	71.8	44.8
Дархан-Уул	80.7	100.8	182.5	27.7	40.1
Дорноговь	174.5	277.8	140.1	213.3	59.6
Дундговь	108.9	161.7	173.5	154.3	98.8
Өмнөговь	116.1	186.3	99.0	101.7	63.9
Сэлэнгэ	83.0	79.5	54.2	77.9	55.2
Төв	143.0	120.4	114.7	149.3	89.8
Бүсийн дундаж	112.2	140.0	120.0	109.7	63.9
Зүүн бүс					
Дорнод	159.2	89.9	172.0	161.8	98.3
Сүхбаатар	148.9	135.2	100.0	87.7	66.2
Хэнтий	144.8	228.1	105.4	224.6	64.9
Бүсийн дүн	151.3	150.7	128.4	162.4	77.6
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	171.1	148.0	132.2	148.2	121.7
Улсын дундаж	143.2	160.1	133.7	138.5	90.9

Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, насны ангиллаар, бүсээр /2023 оны 1-р улиралд/

Аймаг/хот	Насны ангиллаар																										
	хүртэлх 1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+								
Баруун бүс																											
Баян-Өлгий	822	1876	2108	1727	1688	1651	3076	3741	3434	3037	3174	3321	3140	2860	1911	903	638	493	237								
Говь-Алтай	872	1781	1379	1260	1103	708	874	1083	1292	1336	1329	1264	1272	983	610	384	238	191	79								
Завхан	1686	3379	2952	2328	1749	1120	1724	2209	2726	2802	3005	3125	2452	2191	1484	807	558	426	333								
Увс	2032	2994	2271	1711	1360	931	1439	1628	1881	1939	1931	2306	2317	1619	959	568	370	266	99								
Ховд	1123	2314	1871	1394	1016	836	1270	1574	1817	1820	2032	2244	2051	1783	1117	754	411	298	145								
Хангайн бүс																											
Архангай	1819	3206	2616	1721	967	806	1399	1914	2037	2100	2104	2380	2514	2146	1457	842	512	409	172								
Баянхонгор	1567	3373	1915	1461	843	849	1105	1630	1618	1666	1537	1593	1370	1133	746	434	300	208	89								
Булган	959	2211	2063	1433	1049	681	1015	1428	1698	1891	2056	2650	2792	2717	1844	1058	654	430	277								
Орхон	352	2406	1911	1306	869	610	788	1257	1276	1014	1153	1268	1307	1112	621	347	223	162	76								
Өвөрхангай	1164	2613	2119	1428	1145	696	1209	1612	1772	1655	1854	1889	1914	1450	1002	650	371	277	171								
Хөвсгөл	2207	4066	3357	2734	1707	1177	1783	2632	2997	3064	3881	4238	4318	3830	2230	1356	878	603	331								
Төвийн бүс																											
Говьсүмбэр	200	417	216	101	90	91	117	159	177	172	199	173	205	124	79	48	23	29	23								
Дархан-Уул	959	2539	1692	1243	735	408	581	807	886	908	1087	1142	1099	948	681	436	247	125	69								
Дорноговь	1532	3975	3090	1993	1336	1083	1462	2214	2112	1958	1945	1885	1837	1652	1101	616	316	233	153								
Дундговь	620	1680	1330	919	687	477	787	919	1092	970	1002	1089	1025	930	662	359	261	138	112								
Өмнөговь	1862	4715	2887	1707	900	937	1320	1800	1797	1472	1280	1333	1305	1132	746	427	226	250	170								
Сэлэнгэ	706	1974	1960	1361	892	625	846	1340	1380	1571	1767	1742	1687	1265	857	535	276	125	80								
Төв	1176	3124	2723	2118	1262	751	1134	1891	2050	2079	2099	2492	2659	2444	1541	1006	511	392	179								
Зүүн бүс																											
Дорнод	1714	4547	3448	2012	1230	840	1107	1689	1679	1436	1523	1355	1343	1239	919	536	291	154	90								
Сүхбаатар	1297	2468	1287	892	484	359	512	762	764	865	847	862	908	874	596	318	163	135	105								
Хэнтий	1613	3935	2468	1780	1208	890	1399	1757	1886	2232	2234	2497	2221	2024	1529	814	570	410	246								
Улаанбаатар																											
Улаанбаатар	18694	31630	29843	24720	17306	16661	19374	27719	29481	27467	29355	29865	33093	33536	24613	15497	9490	5043	2087								
Улсын дундаж	44976	91223	75506	57349	39626	33187	44321	61765	65852	63454	67394	70713	72829	67992	47305	28695	17527	10797	5323								

**Стационарт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөл, 10 000 хүн амд
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хот	Бүртгэгдсэн өвчлөл		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Баруун бүс						
Баян-Өлгий	10302	943.9	3663	672.1	6639	1215.1
Говь-Алтай	3668	627.1	1377	470.0	2291	784.7
Завхан	5722	777.7	2168	590.9	3554	963.4
Увс	5877	688.2	2297	534.7	3580	843.7
Ховд	8047	889.2	3185	701.9	4862	1077.4
Хангайн бүс						
Архангай	5408	565.9	2054	428.5	3354	704.2
Баянхонгор	6215	692.0	2230	504.0	3985	874.6
Булган	3517	568.8	1355	430.8	2162	711.7
Орхон	10323	972.1	4283	821.0	6040	1118.2
Өвөрхангай	7676	655.1	2942	504.8	4734	803.8
Хөвсгөл	8112	588.7	3054	446.4	5058	728.9
Төвийн бүс						
Говьсүмбэр	1769	977.5	729	808.8	1040	1144.8
Дархан-Уул	8437	806.3	3336	649.6	5101	957.2
Дорноговь	5390	749.0	2237	615.7	3153	884.9
Дундговь	3018	637.1	1162	487.9	1856	787.9
Өмнөговь	4279	582.6	1582	425.8	2697	743.3
Сэлэнгэ	6814	628.6	2623	476.8	4191	785.2
Төв	4454	475.8	1703	354.0	2751	604.5
Зүүн бүс						
Дорнод	4712	556.9	1950	456.5	2762	659.2
Сүхбаатар	4225	644.8	1598	485.8	2627	805.0
Хэнтий	5178	651.1	2009	498.9	3169	807.2
Улаанбаатар						
Улаанбаатар	130482	832.3	51457	679.1	79025	975.5

**Стационарын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	112.8	159.2	92.6	188.2	119.8
Говь-Алтай	80.7	82.6	57.8	101.5	62.4
Завхан	81.1	102.9	58.0	146.8	107.9
Увс	80.9	97.4	58.9	188.3	80.0
Ховд	75.5	121.1	87.0	236.5	77.1
Бүсийн дундаж	88.1	117.6	73.5	179.2	92.2
Хангайн бүс					
Архангай	70.4	71.8	49.7	132.4	103.2
Баянхонгор	68.3	96.1	61.7	158.7	88.1
Булган	50.8	108.7	39.0	117.7	87.0
Орхон	88.1	142.7	83.9	228.0	47.9
Өвөрхангай	70.7	78.4	64.3	172.6	64.9
Хөвсгөл	62.6	113.1	51.7	124.5	68.5
Бүсийн дундаж	69.5	102.1	59.6	157.4	74.4
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	92.3	88.4	74.0	377.4	82.9
Дархан-Уул	69.7	92.5	67.6	154.7	72.7
Дорноговь	75.3	72.3	64.5	225.4	37.9
Дундговь	70.9	68.2	58.5	188.1	72.0
Өмнөговь	79.8	67.7	43.8	158.1	41.8
Сэлэнгэ	63.4	77.9	41.1	179.4	78.9
Төв	43.2	54.9	25.5	157.6	57.4
Бүсийн дундаж	66.7	73.9	50.0	181.6	62.3
Зүүн бүс					
Дорнод	74.5	53.9	58.0	138.4	35.5
Сүхбаатар	84.1	48.7	41.7	170.9	57.7
Хэнтий	63.0	57.3	54.6	201.4	65.3
Бүсийн дундаж	73.2	53.6	52.2	169.5	52.1
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	107.0	80.8	87.2	190.5	56.1
Улсын дундаж	89.3	86.3	72.3	180.2	64.6

**Стационарын өвчлөлийн тэргүүлэх 10 шалтгаан
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	Шалтгаан нь тодорхойгүй шинэ өвчний урьдчилсан ангилал	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	Хавдар
Баруун бүс					
Баян-Өлгий	58.9	0.0	71.8	10.9	5.3
Говь-Алтай	42.2	2.2	13.7	24.1	15.4
Завхан	99.3	0.1	42.7	12.9	9.8
Увс	52.8	1.8	20.7	18.0	19.6
Ховд	60.6	0.7	69.5	21.2	12.0
Бүсийн дундаж	62.8	0.8	47.6	16.8	11.9
Хангайн бүс					
Архангай	30.2	0.0	29.6	10.9	6.8
Баянхонгор	58.5	0.2	34.4	9.6	12.8
Булган	33.2	0.2	12.6	12.6	11.2
Орхон	43.1	1.0	58.7	26.0	10.4
Өвөрхангай	43.8	0.1	18.8	17.5	6.1
Хөвсгөл	30.9	0.0	24.4	12.9	4.5
Бүсийн дундаж	39.7	0.2	30.4	15.2	8.1
Төвийн бүс					
Говьсүмбэр	51.4	0.6	80.7	26.5	4.4
Дархан-Уул	68.0	0.0	72.5	23.2	16.1
Дорноговь	72.7	1.1	48.5	20.3	17.5
Дундговь	19.4	0.0	32.1	15.8	10.3
Өмнөговь	41.8	0.1	53.8	17.2	6.3
Сэлэнгэ	37.2	0.1	14.5	9.8	14.5
Төв	20.1	0.7	18.2	8.2	8.2
Бүсийн дундаж	44.8	0.3	41.1	15.9	12.2
Зүүн бүс					
Дорнод	14.4	0.2	17.4	15.7	12.5
Сүхбаатар	59.2	0.2	29.6	19.7	6.4
Хэнтий	61.4	0.1	32.3	15.8	11.8
Бүсийн дүн	43.5	0.2	26.0	16.9	10.5
Улаанбаатар					
Улаанбаатар	42.5	0.3	36.2	35.5	51.8
Улсын дундаж	45.0	0.4	36.6	25.2	29.9

Стационарын нийт өвчлөл, насны ангиллаар, бүсээр
/2023 оны 1-р улиралд/

Аймаг/хотын нэр	Насны ангиллаар																			
	хүртэлх 1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	
Баруун бүс																				
Баян-Өлгий	640	670	256	251	270	399	746	780	722	713	745	909	862	882	598	328	248	188	95	
Говь-Алтай	321	258	81	102	128	208	213	240	256	272	255	286	283	275	192	114	80	66	38	
Завхан	299	452	137	148	217	236	337	421	400	405	442	480	455	453	310	190	153	125	62	
Увс	619	680	195	163	162	266	399	398	403	336	410	502	444	333	214	137	106	81	29	
Ховд	620	834	273	259	272	354	505	515	528	544	556	633	674	505	382	225	170	146	52	
Хангайн бүс																				
Архангай	428	507	119	96	112	237	335	401	424	360	392	420	443	381	315	198	101	90	49	
Баянхонгор	425	598	155	132	151	304	398	509	496	419	490	534	471	398	278	178	135	85	59	
Булган	206	260	92	98	106	123	189	249	259	251	250	320	294	299	208	125	92	52	44	
Орхон	753	1279	240	177	169	354	485	728	768	603	608	766	938	972	628	376	246	159	74	
Өвөрхангай	739	849	224	200	234	359	482	512	549	464	451	521	516	485	362	287	197	149	96	
Хөвсгөл	543	712	199	249	259	325	488	591	543	526	549	678	665	690	439	269	184	139	64	
Төвийн бүс																				
Говьсүмбэр	179	303	79	49	58	76	103	116	131	95	111	104	108	92	55	50	25	20	15	
Дархан-Уул	754	753	190	170	195	295	406	567	551	552	603	614	751	694	534	363	235	152	58	
Дорноговь	481	738	178	155	163	251	281	356	382	320	335	349	400	354	277	164	101	65	40	
Дундговь	219	333	93	84	78	136	182	204	207	174	196	211	241	192	144	121	81	53	69	
Өмнөговь	322	529	78	71	67	219	252	364	335	275	296	282	324	325	197	130	84	79	50	
Сэлэнгэ	501	863	222	191	161	230	348	461	420	462	481	500	567	481	370	251	167	86	52	
Төв	399	631	127	80	116	157	195	315	298	302	286	337	300	336	213	151	85	75	51	
Зүүн бүс																				
Дорнод	376	517	140	134	115	196	276	357	388	285	298	305	352	313	277	177	119	58	29	
Сүхбаатар	433	447	100	83	111	162	264	344	345	279	280	282	299	285	219	133	65	54	40	
Хэнтий	381	609	175	158	198	211	317	350	349	383	362	356	352	326	281	153	102	79	36	
Улаанбаатар																				
Улаанбаатар	10292	15572	4028	2651	3015	5602	7413	10682	10104	7955	7748	8095	9381	9715	7411	4795	3086	1921	1016	
Улсын дундаж	19930	28394	7381	5701	6357	10700	14614	19460	18858	15975	16144	17484	19120	18786	13904	8915	5862	3922	2118	

**Амбулаторт бүртгэгдсэн хүн амын өвчлөлийн эхний 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2023 оны 1-р улиралд/**

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Бүгд	Насны ангиллаар																		
			1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	A	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	171295	2905	9230	22165	15478	10341	5876	7729	11070	12327	11394	11729	11935	12399	11266	7326	4223	2268	1170	464
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	128494	50	176	334	637	1297	1719	2820	4703	6489	8653	11708	15793	18813	19341	14245	9316	6085	4178	2137
3	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	207440	23939	59593	29570	16457	8005	5002	6562	8537	8225	7264	6901	6544	6225	5590	3861	2262	1379	944	580
4	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	95922	371	1948	2950	3156	3561	5434	8050	10771	11056	9342	8537	7418	6879	6427	4378	2586	1572	990	496
5	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	52915	775	5024	3791	5313	4085	3802	3793	4783	4399	3619	3177	2923	2473	2059	1270	690	453	307	179
6	Арьс ба арьсан доорх эслэгийн өвчин	47838	2586	5191	4836	5070	4251	2681	2650	3370	2960	2523	2430	2354	2113	1965	1209	744	450	300	155
7	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	53490	3200	1556	1993	2478	2278	1884	2805	4495	5036	5063	5226	4936	4236	3571	2181	1263	689	416	180
8	Нүд ба түүний дайврын өвчнүүд	44670	1703	2025	2856	2659	1544	1131	1668	2438	2817	3075	3746	3965	4103	3633	2858	1929	1353	840	327
9	Яс-булчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	46272	62	641	912	1191	972	1031	1582	2805	3542	3885	4620	5259	5819	5618	3852	2218	1283	674	306
10	Дотоод шүүрэл,тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд	30365	459	529	801	993	592	474	767	1309	1770	2611	3509	3810	4183	3630	2679	1348	633	198	70

Стационарын өвчлөлийн эхний 10 шалтгаан, насны ангиллаар
/2023 оны 1-р улиралд/

№	Өвчний нэршил	Бүгд	Насны ангиллаар																		
			1 хүртэлх	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+
	А	1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1		Жирэмслэх, төрөх, төрсний дараах үе	29814	0	0	0	24	1031	5566	7370	8279	5740	1678	121	5	0	0	0	0	0	0
2	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин	28843	11	17	49	100	252	267	429	853	1209	1706	2460	3311	4020	4423	3568	2436	1761	1288	683
3	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин	24155	1361	1161	701	724	656	645	849	1520	1934	2028	2110	2293	2398	2248	1571	886	564	347	159
4	Амьсгалын тогтолцооны өвчин	60204	14600	24308	3850	1712	1159	748	1057	1377	1326	1247	1345	1354	1391	1382	1108	789	593	455	403
5	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин	21596	12	169	378	477	723	1174	1703	2181	2347	2111	2055	1882	1821	1607	1166	803	484	320	183
6	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	15017	288	283	400	477	522	471	722	1129	1337	1431	1542	1448	1461	1359	855	569	383	230	110
7	Шалтгаан нь тодорхойгүй шинэ өвчний урьдчилсан ангилал	121	15	10	2	1	2	7	8	9	16	11	5	9	7	6	5	2	1	3	2
8	Яс-бүлчингийн тогтолцоо ба холбох эдийн өвчин	12231	11	71	118	189	201	195	304	565	769	902	1096	1323	1725	1812	1281	759	487	285	138
9	Гэмтэл, хордлого ба гадны шалтгаант бусад тодорхой эмгэг	8405	117	501	333	366	354	414	526	818	836	800	712	653	601	476	357	205	146	123	67
10	Хавдар	9987	21	69	88	113	98	94	178	365	569	879	1098	1214	1412	1341	1074	683	373	213	105

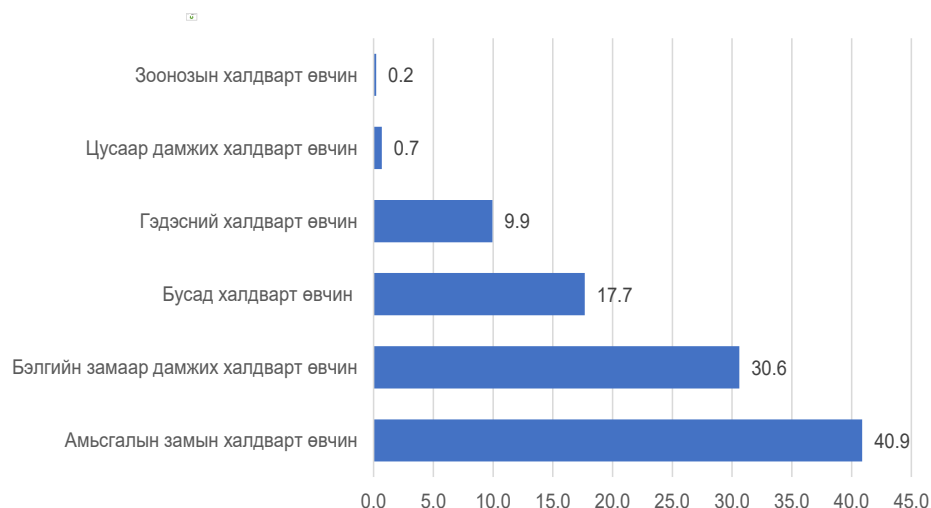
БҮЛЭГ IV. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

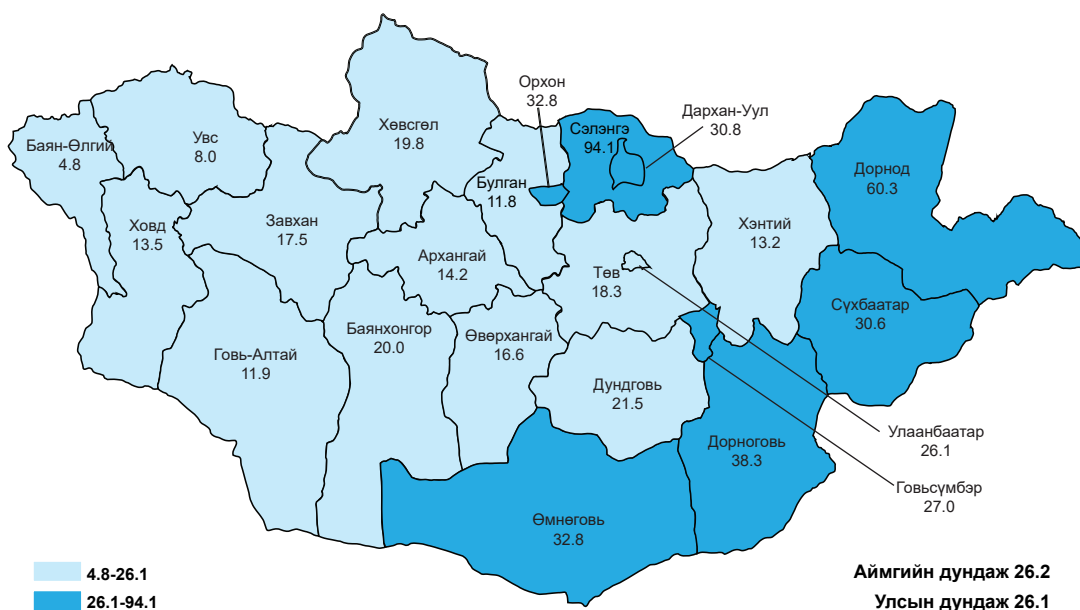
БҮЛЭГ 5. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар 24 төрлийн 8915 халдварт өвчний тохиолдол бүртгэгдэж, 10000 хүн амд 26.1 ногдож байна. Өмнөх оны мөн үеэс 231330 тохиолдлоор буюу 10000 хүн амд ногдох өвчлөл 678.5-оор буурсан байна.

Бүртгэгдсэн халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: 10 000 хүн амд ногдох халдварт өвчнийг аймгуудаар харьцуулбал: Сэлэнгэ (94.1), Дорнод (60.3), Дорноговь (38.3), Орхон (32.8), Өмнөговь (32.8), Дархан-Уул (30.8), Сүхбаатар (30.6), Говьсүмбэр (27.0) аймгуудад улсын дундаж үзүүлэлтээс 0.9-67.9 өндөр байна.

Зураг 19. Халдварт өвчний бүтэц, хувиар, 2023 оны 1-р улиралд

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад салхинцэцэг, гар, хөл, амны өвчин, тэмбүү, улаан эсэргэнэ, цусан суулга, сүрьеэ, мөөгөнцөр, бактерийн гаралтай хоолны хордлого, халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, ёлом, сальмонеллөз, вирүст хепатит, хумхаа, гахайн хавдар, менингит халдвар, ХДХВ/ДОХ, халдварт эритем, бруцеллөз, нярайн бактерт үжил, хачигт риккетсиоз, улаанууд тус тус 1-2521 тохиолдлоор нэмэгдсэн байна.

Зураг 20. Халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2023 оны 1-р улиралд

Гэдэсний халдварт өвчин

2023 оны 1-р улирлын байдлаар цусан суулга, сальмонеллөз, халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулга, хүнснээс гаралтай бактерт хордлого, гар хөл амны өвчин зэрэг 5 төрлийн гэдэсний халдварт өвчний 886 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үеэс 585 тохиолдлоор өссөн байна.

Гэдэсний халдварт өвчний 30.7 хувийг цусан суулга, 3.6 хувийг бактерийн гаралтай хоолны хордлого, 57.2 хувийг гар хөл амны өвчин, 5.5 хувийг сальмонеллөз, 3.0 хувийг халдварын гаралтай гастроэнтерит ба суулгалт халдвар тус тус эзэлж байна.

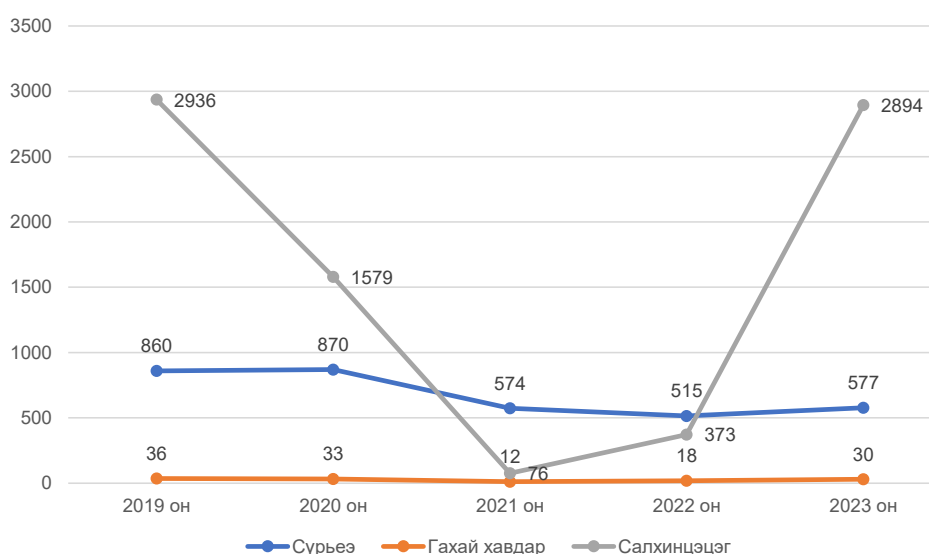
Халдварт өвчин /ӨОУА-10 нэршлээр/	2022		2023		Өсөлт /бууралт/	
	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд	Бодит тоо	10 000 хүн амд
Балнад	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Цусан суулга	207	0.6	272	0.8	65	0.2
Вирүст хепатит А	5	0.0	0	0.0	-5	0.0
Гар, хөл, амны өвчин	51	0.2	507	1.5	456	1.3
Хүнснээс гаралтай бактерт хордлого	5	0.0	32	0.1	27	0.1
Суулгалт халдвар	2	0.0	26	0.1	24	0.1
Сальмонеллөз	31	0.1	49	0.1	18	0.0

Вирүст хепатит

2023 оны 1-р улирлын байдлаар 67 тохиолдол буюу 10 000 хүн амд 0.2 ногдож байна. Өнгөрсөн оны мөн үеэс 18 тохиолдлоор өссөн байна.

Амьсгалын замын халдварт өвчин

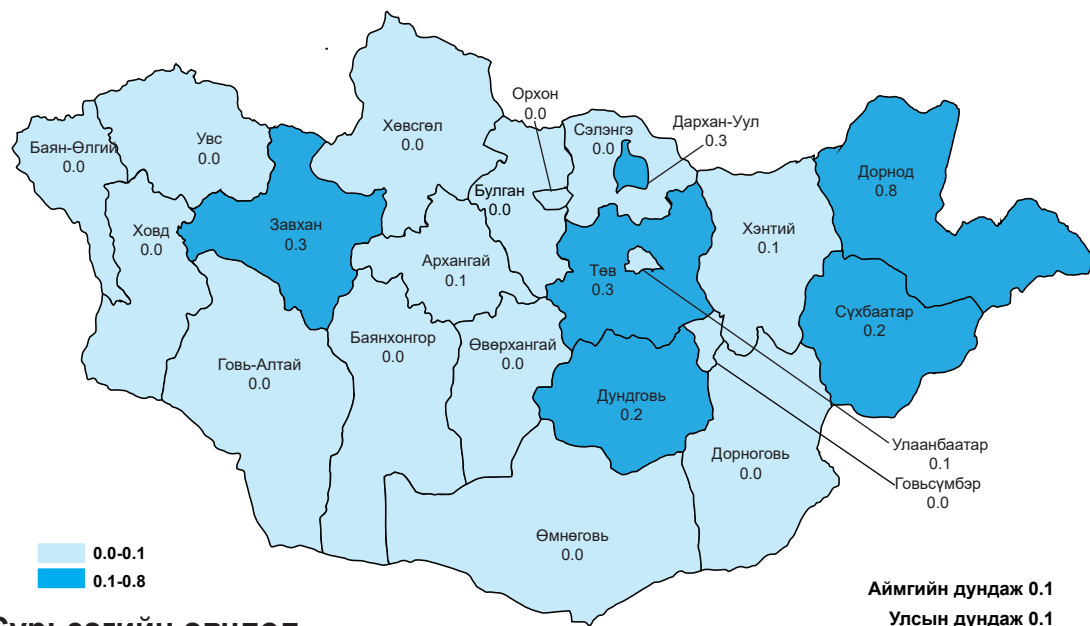
2023 оны 1-р улирлын байдлаар бүртгэгдсэн амьсгалын замын халдварт өвчний дотор салхинцэцэг 79.4, сүрьеэ 15.8, улаан эсэргэнэ 2.6, ёлом 1.0, гахай хавдар 0.8, халдварт эритем 0.2, улаанууд 0.2 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зураг 21. Амьсгалын замын халдварт өвчин, бодит тоогоор, 2019-2023 оны 1-р улиралд

Гахай хавдар

2023 оны 1-р улирлын байдлаар гахай хавдар өвчний 30 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 12 тохиолдлоор өссөн байна.

Зураг 22. Гахай хавдрын өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2023 оны 1-р улиралд

Сүрьеэгийн өвчлөл

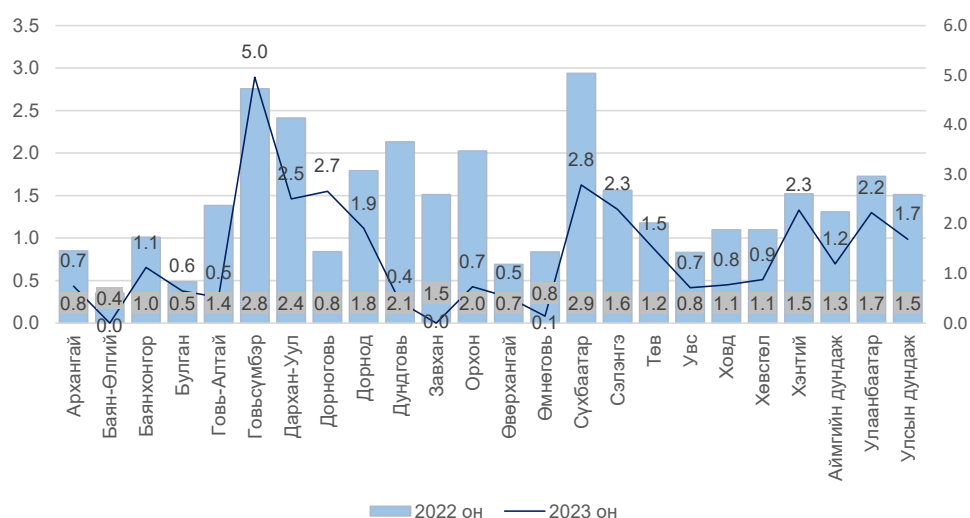
2023 оны 1-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд сүрьеэ өвчний 577 шинэ тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 6.5 хувийг эзэлж байна. 10 000 хүн амд ногдох өвчлөл 1.7 байна.

Өнгөрсөн оны мөн үеэс 62 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт өвчлөлийн 365 тохиолдол буюу 63.3 хувь нь Улаанбаатар хотод бүртгэгдсэн байна.

Хүснэгт 14. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2021-2023 оны 1-р улиралд

Байршил	2021 он	2022 он	2023 он
Улсын дундаж	1.7	1.5	1.7
Улаанбаатар	2.1	1.7	2.2
Аймгийн дундаж	1.4	1.3	1.2

Зураг 23. Сүрьеэгийн өвчлөлийн түвшин, 10 000 хүн амд, 2022-2023 оны 1-р улиралд

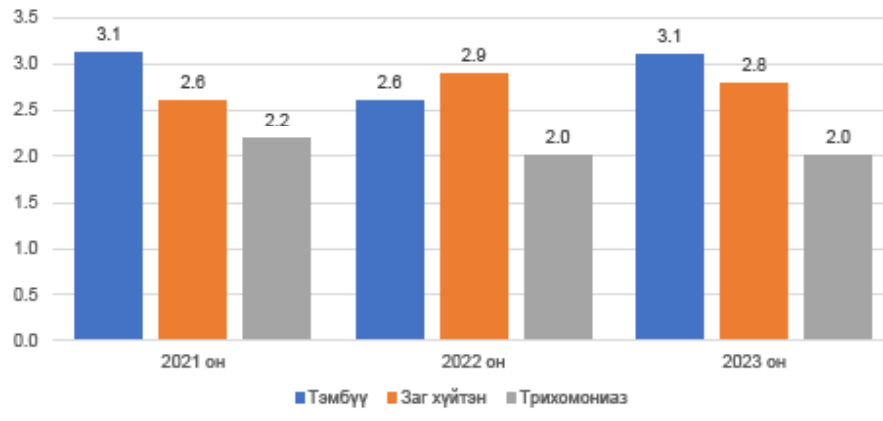
Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин

2023 оны 1-р улирлын байдлаар улсын хэмжээнд бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 2728 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нийт халдварт өвчний 30.6 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үеэс 156 тохиолдлоор өссөн байна.

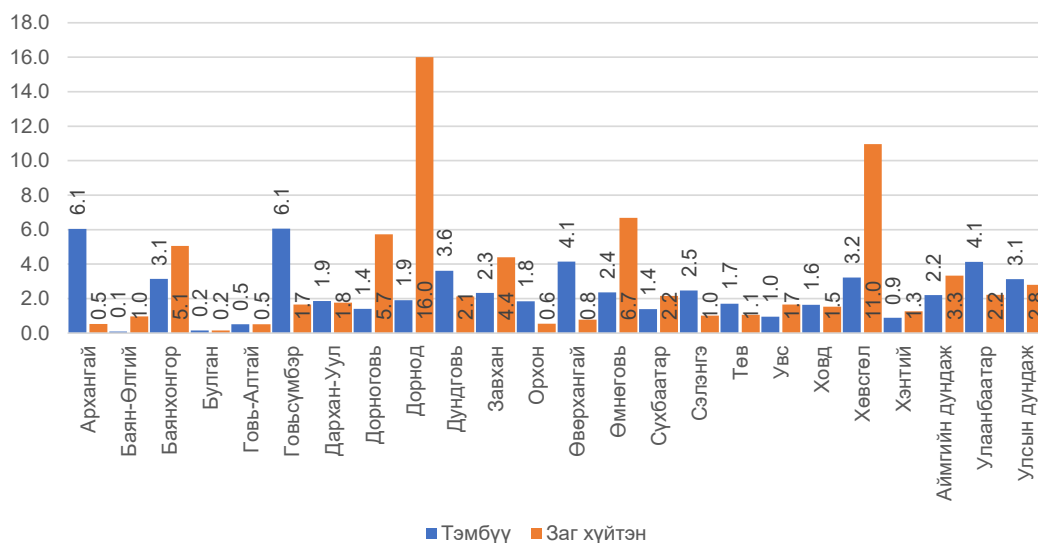
Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчний 35.0 хувийг заг хүйтэн, 39.2 хувийг тэмбүү, 25.5 хувийг трихомониаз, 0.3 хувийг ХДХВ/ДОХ тус тус эзэлж байна.

Өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад тэмбүү (176), ХДХВ/ДОХ (6) тохиолдлоор өсч, заг хүйтэн (24), трихомониаз (2) тохиолдлоор буурсан байна.

Зураг 24. Бэлгийн замаар дамжих халдварт өвчин, 10 000 хүн амд, 2021-2023 оны 1-р улиралд

Зураг 25. Заг хүйтэн, тэмбүүгийн өвчлөл, 10 000 хүн амд, 2023 оны 1-р улиралд

Халдварт өвчний шалтгаант нас баралт

Улсын хэмжээнд 2023 оны 1-р улирлын байдлаар халдварт өвчний нас баралтын нийт 17 тохиолдол бүртгэгдсэнээс сүрьеэ (9), төрөлхийн тэмбүү (1), вирүст гепатит (4), нярайн бактерт үжил (1), хумхаа (1), коронавируст халдвар (1) тохиолдол тус тус бүртгэгдсэн байна.

БҮЛЭГ V. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

БҮЛЭГ 6. ХҮН АМЫН НАС БАРАЛТ

2023 оны 1-р улирлын байдлаар нас баралтын 4353 тохиолдол бүртгэгдсэн нь өнгөрсөн оны мөн үеэс 25 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт нас баралтын 2692 тохиолдол буюу 61.8 хувь нь эрэгтэй, 1661 буюу 38.2 хувь нь эмэгтэй байна.

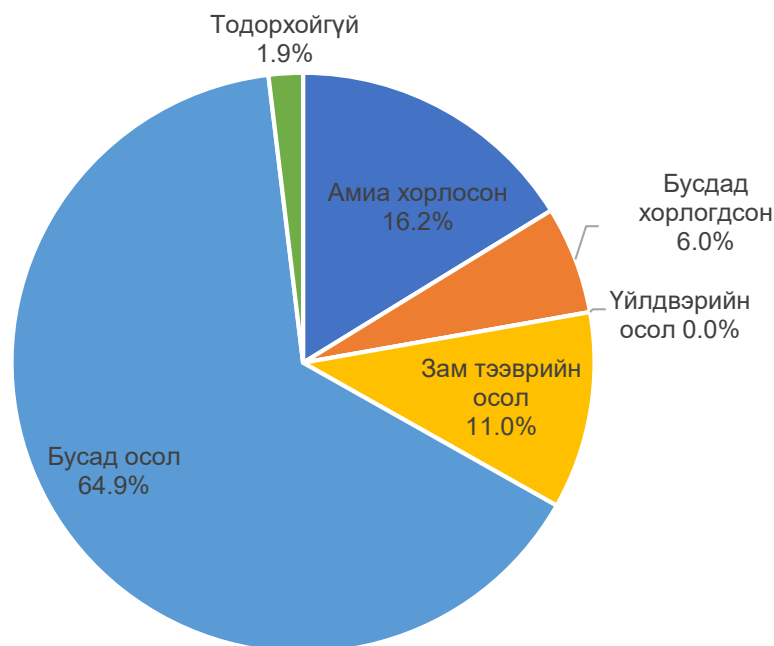
Нийт нас баралтын 32.0 хувь нь эмнэлэгт нас барсан бөгөөд үүнээс 340 тохиолдол буюу 24.4 хувийг хоног болоогүй нас баралт эзэлж байна. Эмнэлэгт хоног болоогүй нас баралт өмнөх оны мөн үеэс 39 тохиолдлоор өссөн үзүүлэлттэй байна.

2023 оны 1-р улирлын байдлаар хүн амын нас баралтын тэргүүлэх 5 шалтгаанд:

- Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 4.3)
- Хавдар (10 000 хүн амд 3.2)
- Өвчлөл ба нас баралтын гадны шалтгаан (10 000 хүн амд 2.0)
- Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 0.9)
- Амьсгалын тогтолцооны өвчин (10 000 хүн амд 0.9) орж байна.

Осол гэмтэл, гадны шалтгаант нас баралтын 672 тохиолдол бүртгэгдэж, нийт нас баралтын 15.4 хувийг эзэлж байна.

Зураг 29. Нас баралтын гадны шалтгаан, хувиар, 2023 оны 1-р улиралд

**Хүн амын нас баралт, 1000 хүн амд харьцуулснаар
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Нас баралт		Эрэгтэй		Эмэгтэй	
	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд
Баруун бүс	514	1.23	319	1.53	195	0.94
Баян-Өлгий	140	1.28	78	1.43	62	1.13
Говь-Алтай	73	1.25	44	1.50	29	0.99
Завхан	100	1.36	66	1.80	34	0.92
Увс	102	1.19	63	1.47	39	0.92
Ховд	99	1.09	68	1.50	31	0.69
Хангайн бүс	816	1.34	509	1.68	307	1.00
Архангай	143	1.50	97	2.02	46	0.97
Баянхонгор	122	1.36	75	1.70	47	1.03
Булган	95	1.54	58	1.84	37	1.22
Орхон	121	1.14	74	1.42	47	0.87
Өвөрхангай	145	1.24	96	1.65	49	0.83
Хөвсгөл	190	1.38	109	1.59	81	1.17
Төвийн бүс	598	1.16	388	1.49	210	0.82
Говьсүмбэр	16	0.88	11	1.22	5	0.55
Дархан-Уул	126	1.20	77	1.50	49	0.92
Дорноговь	92	1.28	64	1.76	28	0.79
Дундговь	47	0.99	36	1.51	11	0.47
Өмнөговь	78	1.06	48	1.29	30	0.83
Сэлэнгэ	125	1.15	80	1.45	45	0.84
Төв	114	1.22	72	1.50	42	0.92
Зүүн бүс	262	1.14	167	1.44	95	0.83
Дорнод	88	1.04	53	1.24	35	0.84
Сүхбаатар	83	1.27	57	1.73	26	0.80
Хэнтий	91	1.14	57	1.42	34	0.87
Улаанбаатар	2163	1.38	1309	1.73	854	1.05
Улсын дундаж	4353	1.30	2692	1.64	1661	0.98

**Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин		Хавдар		Гадны шалтгаант нас баралт		Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин		Амьсгалын тогтолцооны өвчин	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	211	5.1	150	3.6	43	1.0	17	0.4	22	0.5
Баян-Өлгий	66	6.0	27	2.5	11	1.0	4	0.4	7	0.6
Говь-Алтай	28	4.8	24	4.1	11	1.9	4	0.7	1	0.2
Завхан	38	5.2	35	4.8	7	1.0	6	0.8	4	0.5
Увс	42	4.9	36	4.2	5	0.6	3	0.4	4	0.5
Ховд	37	4.1	28	3.1	9	1.0	0	0.0	6	0.7
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	340	5.6	199	3.3	90	1.5	47	0.8	49	0.8
Архангай	47	4.9	45	4.7	22	2.3	7	0.7	9	0.9
Баянхонгор	53	5.9	21	2.3	14	1.6	13	1.4	4	0.4
Булган	45	7.3	25	4.0	12	1.9	3	0.5	5	0.8
Орхон	52	4.9	30	2.8	12	1.1	4	0.4	8	0.8
Өвөрхангай	60	5.1	27	2.3	12	1.0	11	0.9	12	1.0
Хөвсгөл	83	6.0	51	3.7	18	1.3	9	0.7	11	0.8
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	206	4.0	147	2.8	85	1.6	62	1.2	39	0.8
Говьсүмбэр	5	2.8	5	2.8	2	1.1	2	1.1	1	0.6
Дархан-Уул	37	3.5	26	2.5	17	1.6	18	1.7	6	0.6
Дорноговь	26	3.6	21	2.9	12	1.7	13	1.8	12	1.7
Дундговь	18	3.8	16	3.4	5	1.1	3	0.6	3	0.6
Өмнөговь	22	3.0	21	2.9	10	1.4	13	1.8	3	0.4
Сэлэнгэ	55	5.1	26	2.4	15	1.4	9	0.8	11	1.0
Төв	43	4.6	32	3.4	24	2.6	4	0.4	3	0.3
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	75	3.3	72	3.1	51	2.2	18	0.8	23	1.0
Дорнод	25	3.0	25	3.0	16	1.9	9	1.1	5	0.6
Сүхбаатар	23	3.5	23	3.5	16	2.4	3	0.5	9	1.4
Хэнтий	27	3.4	24	3.0	19	2.4	6	0.8	9	1.1
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	616	3.9	502	3.2	411	2.6	160	1.0	160	1.0
Улсын дундаж	1448	4.3	1070	3.2	680	2.0	304	0.9	293	0.9

**Хүн амын нас баралтын тэргүүлэх шалтгаан, аймгаар
/2023 оны 1-р улиралд/**

Аймаг/хотын нэр	Төрөх тойрны перинаталь үед үүсэх оёг		Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин		Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин		Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд		Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин	
	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд	Бодит тоо	1000 хүн амд	Бодит тоо	10000 хүн амд
Баруун бүс										
Бүсийн дүн	20	0.5	5	0.1	15	0.4	6	0.1	11	0.3
Баян-Өлгий	8	0.7	1	0.1	6	0.5	0	0.0	5	0.5
Говь-Алтай	1	0.2	0	0.0	2	0.3	0	0.0	2	0.3
Завхан	1	0.1	2	0.3	3	0.4	1	0.1	1	0.1
Увс	3	0.4	1	0.1	3	0.4	3	0.4	1	0.1
Ховд	7	0.8	1	0.1	1	0.1	2	0.2	2	0.2
Хангайн бүс										
Бүсийн дүн	15	0.2	10	0.2	17	0.3	12	0.2	12	0.2
Архангай	0	0.0	1	0.1	3	0.3	3	0.3	4	0.4
Баянхонгор	3	0.3	0	0.0	3	0.3	3	0.3	3	0.3
Булган	1	0.2	0	0.0	0	0.0	1	0.2	0	0.0
Орхон	4	0.4	0	0.0	2	0.2	5	0.5	1	0.1
Өвөрхангай	4	0.3	3	0.3	8	0.7	0	0.0	2	0.2
Хөвсгөл	3	0.2	6	0.4	1	0.1	0	0.0	2	0.1
Төвийн бүс										
Бүсийн дүн	7	0.1	5	0.1	11	0.2	13	0.3	11	0.2
Говьсүмбэр	0	0.0	0	0.0	1	0.6	0	0.0	0	0.0
Дархан-Уул	3	0.3	3	0.3	3	0.3	5	0.5	3	0.3
Дорноговь	1	0.1	0	0.0	2	0.3	1	0.1	1	0.1
Дундговь	1	0.2	1	0.2	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Өмнөговь	0	0.0	0	0.0	2	0.3	3	0.4	2	0.3
Сэлэнгэ	1	0.1	0	0.0	2	0.2	3	0.3	2	0.2
Төв	1	0.1	1	0.1	1	0.1	1	0.1	3	0.3
Зүүн бүс										
Бүсийн дүн	3	0.1	5	0.2	0	0.0	4	0.2	2	0.1
Дорнод	0	0.0	2	0.2	0	0.0	3	0.4	1	0.1
Сүхбаатар	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	0.2	1	0.2
Хэнтий	3	0.4	3	0.4	0	0.0	0	0.0	0	0.0
Улаанбаатар										
Улаанбаатар	70	0.4	59	0.4	40	0.3	45	0.3	24	0.2
Улсын дундаж	115	0.3	84	0.3	83	0.2	80	0.2	60	0.2

**Нас баралтын эхний 10 шалтгаан, насны ангиллаар, хүйсээр
/2023 оны 1-р улиралд/**

№	Өвчний нэршил ӨОУА-10	Хүйс	Бүгд	Насны ангиллаар																		
				1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	
1	Зүрх-судасны тогтолцооны өвчин /I00-I99/	Эр	851	0	1	0	1	2	7	7	18	39	59	78	109	107	100	79	87	77	80	
		Эм	597	1	0	0	1	0	1	4	10	13	21	31	43	53	57	43	57	87	175	
		Бүгд	1448	1	0	0	2	2	8	11	28	52	80	109	152	160	157	122	144	164	255	
2	Хавдар /C00-D48/	Эр	643	1	2	3	4	2	2	8	5	14	50	71	93	114	104	61	48	42	17	
		Эм	427	1	0	3	1	3	0	2	4	6	14	18	32	47	46	60	53	51	31	
		Бүгд	1070	2	2	5	4	7	2	4	12	11	28	68	103	140	160	164	114	99	48	
3	Осол гэмтэл, хордлого гадны шалтгаант үхэл /V00-Y99/	Эр	524	8	2	3	6	16	20	21	45	58	71	67	38	45	22	8	4	1	1	
		Эм	156	7	6	3	3	1	3	9	14	22	20	12	22	10	11	4	5	0	1	
		Бүгд	680	15	8	6	9	17	23	30	59	80	108	83	89	48	56	26	13	4	2	
4	Хоол боловсруулах тогтолцооны өвчин /K00-K99/	Эр	168	4	0	0	0	0	0	1	4	17	16	22	20	25	8	9	6	7	2	
		Эм	136	2	0	0	0	0	0	1	0	7	5	9	14	13	21	17	9	13	12	
		Бүгд	304	6	0	0	0	0	0	2	4	24	32	25	36	33	46	25	18	19	20	
5	Амьсгалын тогтолцооны өвчин /J00-J99/	Эр	183	16	5	3	1	2	2	4	3	13	12	14	10	21	19	16	9	10	18	
		Эм	110	13	8	0	1	0	1	0	2	4	1	3	5	5	11	10	7	9	11	
		Бүгд	293	29	13	5	4	1	3	2	6	7	14	15	19	15	32	29	23	18	21	
6	Төрөх тойрны /перинаталь үед үүсэх зарим оёг /P00-P96/	Эр	68	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Эм	47	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		Бүгд	115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Халдварт ба шимэгчит зарим өвчин /A00-B99/	Эр	57	5	2	1	0	1	2	3	5	4	7	6	10	5	0	3	1	2	0	
		Эм	27	1	0	2	0	0	1	4	2	2	0	2	4	1	1	4	0	1	2	0
		Бүгд	84	6	2	3	0	0	2	6	5	7	4	9	10	11	6	4	3	2	4	0
8	Шээс бэлгийн тогтолцооны өвчин /N00-N99/	Эр	43	0	0	0	0	0	0	2	2	2	3	5	1	6	5	3	1	5	8	
		Эм	40	0	0	1	1	0	0	1	2	1	1	0	4	6	10	2	3	5	3	
		Бүгд	83	0	0	1	1	0	0	3	4	3	4	5	5	12	15	5	4	10	11	
9	Дотоод шүүрэл, тэжээлийн ба бодисын солилцооны өвчнүүд /E00-E99/	Эр	44	1	0	0	1	0	0	0	0	3	6	4	3	6	5	5	4	1	2	
		Эм	36	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1	3	1	2	6	9	4	3	2	
		Бүгд	80	1	0	0	2	0	0	0	4	7	7	4	5	12	14	9	7	4	4	
10	Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин /G00-G99/	Эр	39	0	7	4	2	1	3	4	1	3	2	3	2	1	2	0	0	1	0	
		Эм	21	1	2	4	3	0	1	1	2	1	1	1	0	0	1	0	1	0	1	
		Бүгд	60	1	9	8	5	1	4	4	6	2	4	3	4	2	1	3	0	1	1	